

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Беларусы паступова адкрываюць для сябе турыстычны рай Кубы. Ужо не адна маладая беларуская пара брала шлюб менавіта на Кубе ці адпраўлялася туды ў вясельнае падарожжа.

Справіцца са стрэсамі і вярнуць страчаную цэласнасць дапаможа псіхэаэкалогія. Яна валодае цэлым арсеналам тэхнік, якія спрыяюць аднаўленню фізічнага і псіхічнага здароўя чалавека.

Якім быў Мінск паміж двума сусветнымі войнамі? Экскурсавод Павел Махінаў, натхніўшыся творами вядомага пісьменніка і кантрабандыста Сяргея Пясецкага, стварыў незвычайны маршрут.

СТАР 4

СТАР 6

СТАР 8

АКТИВІЗАЦЫЯ РАБОТЫ ПА ІНТЭГРАЦЫЙНАЙ ТЭМАТЫЦЫ

Учора адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі з Прэзідэнтам Расійскай Федэрацыі Уладзімірам Пуціным.

Кіраўнікі дзяржаў абмеркавалі бягучыя пытанні двухбаковых адносін, а таксама інтэграцыйнага ўзаемадзеяння. Асноўны акцэнт прэзідэнты зрабілі на важнасці актывізацыі работы з грамадскаму па інтэграцыйнай тэматыцы. Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін падкрэслілі неабходнасць узмацнення папулярнасці ідэі адзінства трох славянскіх народаў Беларусі, Расіі і Украіны.

Прэзідэнт Расіі праінфармаваў Аляксандра Лукашэнку аб сваім удзеле ў саміце «Вялікай шматлікасці» у Паўночнай Ірландыі. Кіраўнік беларускай дзяржавы ў сваю чаргу расказаў расійскаму калегу аб выніках праведзеных напярэдадні перагавораў у Кіеве і дасягнутых дамоўленасцяў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Надзея ЕРМАКОВА:

«ДЭНАМІНАЦЫЯ Ё 2014-м МАГЧЫМАЯ»

Пры існуючай сёння інфляцыі ёсць перадумовы для таго, каб у 2014 годзе весці размову аб правядзенні дэнамінацыі. Аб гэтым паведаміла старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Надзея Ермакова, перадае журналістам БЕЛТА.

«Калі год скончыцца з нармальнай інфляцыяй, у наступным годзе ўжо можна разглядаць пытанне аб дэнамінацыі», — адзначыла кіраўнік Нацбанка. Пры высокай інфляцыі дэнамінацыя не дасць выніку, нулі з'явіцца зноў, растлумачыла яна. «Таму тэма перадумовы, якія сёння ёсць з інфляцыяй, сведчаць аб тым, што аб дэнамінацыі ў 2014 годзе можна весці размову», — сказала Надзея Ермакова. Разам з тым цяпер такое рашэнне яшчэ не прынята, дадала кіраўнік Нацбанка. Пытанне аб выпуску купюры наміналам В500 тыс. пакуль не ставілася, паведаміла Надзея Ермакова.

Парламенцкі дэпютат

ЗАКОН СУПРАЦЬ «ВАЙНЫ» НА ДАРОГАХ

Адрозні ў двух чытаннях прынялі дэпутаты законапраект, які прадугледжвае канфіскацыю аўтамабіля, за рулём якога знаходзіцца п'яны кіроўца

За апошнія 10 гадоў у Беларусі адбылося каля 70 тысяч дарожна-транспартных здарэнняў, у якіх атрымалі раненні больш за 73 тысяч чалавек і загінулі 15 тысяч. Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь Аляксандр КАНЮК параўнаў апошнюю лічбу з афіцыйнымі данымі па стратах СССР у Афганістане падчас знаходжання там кантынгенту саветскіх войскаў. За 10 гадоў узброенага супрацьстаяння ў Афганістане таксама загінула каля 15 тысяч саветскіх грамадзян.

ТРАНСПАРТНАЕ ЗАБОЙСТВА

— Выпадковае супадзенне, але гэта — факт, — сказаў генеральны пракурор. — Па сутнасці, адбываецца неаб'яўленае вайна на дарогах. Прычым кожны пяты пацярпелы — па віне кіроўцаў, якія знаходзяцца ў стане алкагольнага ап'янення.

Адказнасць п'яных за рулём у нашай краіне ўвесь час павышаецца. У 2007 годзе быў уведзены крымінальны артыкул за паўторнае на працягу года кіраванне аўтамабілем у стане ап'янення. Наглядчыны на гэта, колькасць такіх парушэнняў расце: у 2011 годзе да крымінальнай адказнасці было прыцягнута больш за 4,6 тысяч кіроўцаў. За два папярэднія гады нецвярозым кіроўцамі было здзейснена 2 тысячы аварыяў, па іх віне загінула больш за 407 чалавек, паранена каля 2 тысяч, у тым ліку 72 дзіцяці.

У красавіку 2013 года нецвярозы кіроўца, які раней жыў пазбаўлены праваў, выехаў на тратуар, дзе аўтамабіль наехаў на жанчыну з дзіцячымі каляскамі: дзіця пацярпела, маці загінула. У чэрвені аўтамабіль пад кіраваннем жанчыны, якая знаходзілася ў стане сярэдняй ступені ап'янення, сутыкнуўся з іншым аўтамабілем, у якім загінула сям'я. У гэтым жа месяцы аўтамабіль, якім кіраваў мужчына ў стане наркотычнага ап'янення, сутыкнуўся з фэрай — чатыры пасажыры загінулі. «Некаторыя спецыялісты прапаноўваюць называць такія дзеянні «транспартным забойствам», — заўважыў Аляксандр Канюк.

Генеральны пракурор падкрэсліў, што існуючыя меры з'яўляюцца недастатковымі для таго, каб колькасць п'яных за рулём змяншалася. Не дапамагаюць ні пазбаўленне праваў на кіраванне аўтамабілем, ні пазбаўленне волі, бо гэта не перашкаджае зноў паўтарыць злачынства.

СТАР 2

СЯСТРЫЧЧЫНА ЛЕТА

Маленькія жыхаркі гарадскога пасёлка Шаркаўшчына, сёстры-двайняты Лера і Рыта Гарбузавы (на фота злева) і сёстры Аліна і Эльвіра Дзіль першы месяц летніх канікул праводзяць у спартыўна-аздараўленчым лагеры сваёй школы. Большую частку дня дзеці бавяць на свежым паветры, ахвотна ўдзельнічаюць у рухомах гульнях. А цудоўнае надвор'е спрыяе добраму настрою.

ЦЫТАТА ДНЯ

Тарас НАДОЛЬНЫ, першы намеснік старшыні праўлення Нацыянальнага банка:

«У краіне ёсць перадумовы для чарговага зніжэння стаўкі рэфінансавання, калі сегмент эканомікі будзе функцыянаваць нармальна. Але рабіць мы гэта будзем паступова, стагоддзі, увесць час з аглядамі на эканоміку ў цэлым».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 20.06.2013 г.

Долар ЗША	8720,00 ▲
Еўра	11680,00 ▲
Рас. руб.	271,50 ▼
Укр. грыўня	1068,63 ▲

НОВЫ ФАРМАТ МЕДЫЙНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА

Сёння ў Мінску пачынае сваю працу XV Сусветны кангрэс рускай прэсы. У беларускую сталіцу з розных краін нашай планеты прыехалі журналісты, якія працуюць у друкаваных і электронных СМІ на рускай мове. Арганізатары кангрэса — Сусветная асацыяцыя рускай прэсы, інфармацыйнае агенцтва «БЕЛТА» пры падтрымцы Інфармацыйнага агенцтва «ІТАР — ТАСС», Пастаяннага Камітэта Саюзаў інфармацыйнага і замежных спраў, а таксама органаў дзяржаўнага кіравання Рэспублікі Беларусь.

Сусветны кангрэс рускай прэсы — традыцыйна штогадовая сустрэча кіраўнікоў і журналістаў СМІ Расіі, рускамоўных СМІ замежжа і іншых замежных СМІ медыя. Як правіла, галоўным складнікам у рабоце такога прадстаўнічага форуму з'яўляецца абмеркаванне развіцця адзінай рускамоўнай інфармацыйнай медыяпрасторы ў свеце. Зараз асацыяцыя аб'ядноўвае прадстаўнікоў больш як 60 краін. Раней кангрэсы праводзіліся ў такіх гарадах, як Масква, Сочы, Казань (Расія), Нью-Ёрк (ЗША), Кіеў (Украіна), Берлін (Германія), Баку (Азербайджан), Сафія (Балгарыя), Парыж (Францыя), іншых сталіцах і буйных гарадах свету.

Удзельнікі кангрэсу, якія прыехалі ў Беларусь, пазнаёмяцца з Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі, дзе пройдзе пленарнае пасяджанне, наведуюць Брэсцкую крэпасць (якраз у ноч з 21 на 22 чэрвеня), павяюць у Белавіцкай пушчы, адкрываюць для сябе іншыя прыгожыя і цікавыя мясціны Беларусі.

Сяргей ШЫЧКО.

СТАР 3

Круглы стол «Звяды»

ДЫЯГНАЗ: «АДЗІН, БЕЗ СЯМ'І»

Чужой бяды не бывае. Мы ўсе адказныя адно за аднаго. Наш свет такі, якім мы яго ствараем. Ён можа быць халодным або пранізваным любоўю, пустым або перапоўненым падзеямі, жорсткім або цудоўным. Усё залежыць ад нас. Дзеці — самае яркае тэма пачынаюцца. Яны растуць такімі, якія свет мы ствараем вакол сябе і вакол іх. Яны могуць вырасці бяздушнымі або спагадлівымі, уважлівымі ці абыхаваць... Чужых дзяцей не бывае. Мы адказныя за ўсіх. І за тых, што гінуць з-за недагляду, і за тых, што ціха плачучы ў свае падушкі, нікому не патрэбны ў гэтым халодным, пустым свеце... Але гэта наш свет. І нашы дзеці.

Пра нашых адзіночкіх дзяцей, пра тое, як можна змяніць іх жыццё да лепшага — размова за «круглым сталом» «Звяды». У размове прынялі ўдзел: Віктар ЛІСКОВІЧ, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і моладзевай палітыцы; Наталія ШЭХ, педагог-псіхолаг Нацыянальнага цэнтру ўсынаўлення; Ірына МіРОНАВА, дырэктар прадстаўніцтва Міжнароднага дзіцячага фонду ў Рэспубліцы Беларусь; Аксана ПАЧАСУЙ, педагог-псіхолаг сацыяльна-педагагічнага цэнтру Маскоўскага раёна г. Мінска; Алег ЛЕПЕШАНКОЎ, прадзюсар праекта АНТ «У вас будзе дзіця»; Людміла БУСЬКО, вядучая тэлепраграмы АНТ «У вас будзе дзіця»; Таццяна ЮРАН, прыёмная маці, усынавіцель; Наталія ТАЛІВІНСКАЯ, выпускніца школы-інтэрната для дзяцей-сірот, усынавіцель.

Дах над галавой, ды не той

Наталія ШЭХ: Свет так уладкаваны, што дзіця павіна нараджацца ў сям'і, яго з'яўленне не магла быць без наяўнасці маці і таты. Пастаянная прысутнасць бацькоў побач — натуральнае асяроддзе для дзіцяці. Больш за тое, без сям'і

чалавекае дзіця выжыць не здольнае. Таму, калі з бацькамі нешта здарэцца, чалавечая суполка — сваімі, абшчына або дзяржава, — шукае альтэрнатыву. Доўгі час альтэрнатывай пражывання дзіцяці ў сям'і былі, і ў многіх краінах цяпер яшчэ застаюцца, дзяржаўныя інтэрнаты ўстановы.

Аднак ужо ў 40-я гады ХХ стагоддзя было заўважана:

наглядчыны на добры догляд, спецыяльныя заняткі, дзеці ў дзіцячых дамах, асабліва малыя, адстаюць у фізічным і псіхалагічным развіцці, часта хварэюць. Было праведзена шмат даследаванняў у розных краінах па гэтай тэме. І прафесіяналы прыйшлі да высновы, што біялагічна патрэба першых трох гадоў жыцця чалавека — гэта ўласны ін-

тэлектаўны досвед. І тут не так важна, ці нарадзіў ён гэтак дзіця. Галоўнае, каб гэта быў адзін і той жа чалавек, які сфакусаваны на дзіцяці, падладжаецца пад яго. Гэта ёсць неабходная ўмова для фарміравання прывязанасці, без якой немагчыма нармальнае развіццё чалавека. Дзіцячы дом, якім бы камфортным, добра абсталяваным ні быў, па самой сваёй прыродзе не можа забяспечыць фарміраванне прывязанасці ў сваіх гадзінцаў. У выніку дзіця знаходзіцца ў пастаянным стрэсе, і гэта — абавязкова! — не лепшым чынам адбываецца і на яго арганізм, і на яго асобу.

У медыцынскіх картках дзяцей, якія выхоўваюцца ў дзіцячым доме, можна заўважыць адны і тыя ж дыягназы: «затрымка псіхічнага развіцця», «затрымка фізічнага развіцця», «затрымка псіхамоўнага развіцця»... Гэтую затрымку забяспечвае менавіта сама сістэма інтэрнатунага выхавання. Па сутнасці, гэты дыягназ павінен гучаць так: «Адзін, без сям'і».

Амерыканскія даследчыкі прыйшлі да высновы,

што адмоўны дзіцячы вопыт — жорсткія адносіны, гвалт і пражыванне па-за сям'ёй — уплывае на ўсё далейшае жыццё чалавека. А ў глабальным сэнсе ад гэтага ў значнай ступені залежыць сацыяльнае і фізічнае здароўе нацыі. Былыя дзедмаўцы часцей маюць сур'ёзныя хранічныя хваробы, псіхічныя і псіхалагічныя адхіленні і нават на 20 гадоў менш жывуць. Выпускнікам інтэрнатаў вельмі складана кантактаваць у працоўным калектыве, сябраваць, будаваць сям'ю, любіць і прымаць любоў. Вядома, што не больш за 15 працэнтаў выпускнікоў дзіцячых дамоў уладкоўваюцца ў дарослым жыцці. Астатнія церпяць сацыяльнае фіяска.

Аксана ПАЧАСУЙ: Прывязанасць нараджае эмацыянальную блізкасць, якая, у сваю чаргу, нараджае адказнасць за блізкіх. Выхаванцы інтэрнатаў не маюць уяўлення ні пра першае, ні пра другое. Таму ў іх і не атрымліваецца по-тым ні з працай, ні з асабістым жыццём.

СТАР 3

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

БОЛЬШ ЗА 6 ТЫС. ЧАЛАВЕК ЭВАКУІРАВАНЫ У САМАРСКОЙ ВОБЛАСЦІ

Больш за 6 тыс. чалавек эвакуіраваны ў выніку выбуху боепрыпасу на тэрыторыі Прыволжскага дзяржаўнага выпрабавальнага палігона пад горадам Чапаўск Самарскай вобласці. У выніку здарэння пацярпела больш за 30 чалавек, 11 з іх шпіталізаваны з асколкамі раненнямі, паведамілі інфармагенцтвы. Паводле ацэнкі МНС, пры горшым развіцці падзей выбухі на палігоне працягнуцца на працягу 2-3 сутак. Паведамляецца, што на палігоне адбылося не менш за 5 выбухаў, пасля чаго пачаўся пажар. Выбухі не спыніліся на момант падпісання нумара ў дрэк. Асколкі снарадаў разляталіся на 3-4 кіламетры.

У РАСІІ БУДЗЕ ЎВЕДЗЕНЫ НАДГЛЯД ПАСАЖЫРАЎ НА ЧЫГУНЦЫ

У Расіі будзе ўведзены надгляд пасажыраў, а таксама іх багажу і ручной паклады на чыгуначных вакзалах. Гэта прадугледжана ў прынятым Дзярждумай у першым чытанні законапраекце. Па сутнасці, закон дазволіць стварыць на чыгуначным транспарце структуры, аналагічныя службам авіяцыйнай бяспекі. Арганізацыю надгляду плануецца ўскласці на уладальнікаў транспартнай інфраструктуры. Ажыццяўляцца ён будзе ўпаўнаважанымі асобамі з ліку падраздзяленняў транспартнай бяспекі. Згодна з законапраектам, звесткі пра пасажыра будучы заносіцца ў аўтаматызаваныя цэнтралізаваныя базы персанальных даных ужо на стадыі браніравання білетаў.

МЯСНЫЯ ПРАДУКТЫ ВЫКЛІКАЮЦЬ ДАЯБЕТ?

Людзі, у чыім рацыёне шмат чорнага мяса і прадуктаў накіштталт сасісак і бекону, знаходзяцца ў групе рызыкі развіцця дыябету 2 тыпу, паказала даследаванне больш за 149 тыс. чалавек, піша Live Science. Аказалася, людзі, якія павялічваюць спажыванне мяса на палову порцыі ў дзень на працягу чатырох гадоў, мелі 48% у рызыку развіцця дыябету ў наступныя чатыры гады.

А вось калі спажыванне скарачаецца больш чым на палову порцыі, рызыка змяншалася на 14% за наступныя 16 гадоў. Трэба сказаць, мяса ўжо не раз звязвалі не толькі з дыябетам, але і з захворваннем на рак і з хваробамі сэрца. Такім чынам, да канца даследавання медыкі зафіксавалі 7540 новых выпадкаў дыябету 2 тыпу. У параўнанні з людзьмі, якія стабільна спажываюць менш за дзве порцыі мяса ў тыдзень, асобы, якія павялічваюць спажыванне, мелі амаль у два разы павышаную рызыку дыябету. Калі спажыванне павялічвалася ад умеранага да высокага, рызыка ўзрастала з 37% да 87%. Часткова гэта адбывалася з-за набору вагі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЗША НЕ ГАТОВЫ ПАЙСЦІ ВА-БАНК ПА ПРАБЛЕМЕ СІРЫІ

Барак Абама, які прыбыў у сям'ёй у Берлін, у сераду правёў паасобныя перамовы з прэзідэнтам ФРГ Эахімам Гаўкам і канцлерам Ангелай Меркель. Абедзве сустрэчы занялі больш часу, чым было запланавана, паведамае Deutsche Welle. Галоўнымі тэмамі абмеркавання з Меркель сталі сітуацыі ў Сірыі, Іране, Турцыі, стварэнне зоны свабоднага гандлю паміж ЕС і ЗША, а таксама скандал вакол праграм сачэння амерыканскага Агенцтва нацыянальнай бяспекі, у тым ліку за лідарамі замежных дзяржаў. На усумненні прэс-канферэнцыі пасля перамоў лідары дзюво краін зрабілі шэраг важных заяў. Меркель заявіла, што Германія не будзе пастаўляць зброю сірыйскай апазіцыі. Абама выступіў за вырашэнне сірыйскай праблемы шляхам дыпламатыі і спынення кровапраліцця. Ён растлумачыў, што сцвярджэнні аб тым, быццам ЗША гатовы пайсці ва-банк па пытанні Сірыі, перабольшаны. Разам з тым, Вашынгтон упэўнены ў выкарыстанні міхмінай зброі сірыйскімі ўладамі, які ў тым, што Башар Асад не можа вярнуць сабе легітымнасць пасля таго, што зрабіў у сваёй краіне, перадаюць інфармагенцтвы.

Сяргей МАСКЕВІЧ:

«АДМАЎЛЯЦЦА АД АДЗІНАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ЭКЗАМЕНУ НЕ ТРЭБА»

Нежаданне моладзі звязваць сваю будучыню з навукай міністр адукацыі Сяргей МАСКЕВІЧ лічыць адной з самых заблажэзеных праблем, якія стаяць сёння перад сістэмай адукацыі.

— Так склалася, што ў навуцы ў нас «правісілі» цэлыя кірункі, звязаныя з фундаментальнай навукай (матэматыкай, фізікай), а таксама з інфармацыйным тэхналогіямі, — канстатаваў кіраўнік галіны, адказваючы на пытанні расійскіх журналістаў, якія зараз знаходзяцца ў Беларусі ў прэс-туры. — Заняткі навукай прыбытку моладзям людзям не гарантуюць. Да таго ж навука — гэта заўсёды пэўная рызыка, і няма ніякай гарантыі, што твая праца, твой пошук унікаюцца поспехам. Навошта ісці навукацца ў аспірантуру, калі на некаторых спецыяльнасцях студэнты, якія працуюць, атрымліваюць за сваю работу больш, чым іх выкладчыкі — дацэнты і прафесары? У прыватнасці, у ІТ-сферы... А ў навуку прыходзяць толькі маладыя людзі, «інфіцыраваныя» вірусам пошукі, напэўна, яшчэ ў школьныя гады. Але вымушаны канстатаваць, што за дваццаці гадоў маймі педагогічнай дзейнасці колькасць «інфіцыраваных навукай» пастаянна змяншаецца. Як змяніць гэту сітуацыю? Па-першае, сфера вытворчасці павіна ўключаць сродкі ў адукацыю. Гэта можа быць і адкрыццё

кафедраў ВУН на базе прадпрыемстваў і буйных кампаній, і матэрыяльнае заахоўванне выкладчыкаў ВУН, якія рытуруюць кадры для рэальнага сектара эканомікі, у тым ліку і навуковыя... Людзі, якія складаюць інтэлектуальную эліту краіны, павіны быць заможнымі і, галоўнае, паважанымі людзьмі ў нашым грамадстве. Інакш далейшае вымыванне мозгоў спыніць будзе немагчыма.

Другая праблема, на якой спыніўся Сяргей Маскевіч, — гэта паступовая страта якасці агульнай сярэдняй адукацыі: — Мы бачым, што ў школы прыходзяць маладыя настаўнікі ўжо з некалькі іншай псіхалагіяй і ўзроўнем ведаў. І увогуле моладзь сёння фарміруецца ў большай ступені пад уздзеяннем інфармацыйнага інтэрнэт-асяроддзя. У выніку — мора амбіцый і абсалютна неадэкватная ацэнка сваіх здольнасцяў і сваёй узроўню ведаў.

Прыёмная кампанія — не месца для карупцыі

Натуральна, што расійскіх журналістаў цікавіла стаўленне беларусаў да ідэі правядзення адзінага дзяржаўнага экзамену. Зараз у Расіі завяршаецца кампанія па здачы выпускнікамі АДЭ, і пакуль эксперты прадметных камісій падлічваюць балы аб'ітурыентаў, супрацоўнікі Федэральнай

службы па наглядае ў сферы адукацыі і навукі высятляюць, колькі ж заданню трапіла ў інтэрнэт.

— Я, у прынцыпе, станюча стаўлюся да АДЭ, але пытанні і па арганізацыйных працэдурх яго правядзення, і па эмцые экзаменацыйных матэрыялаў яшчэ застаюцца. Калісьці ў Беларусі таксама выкарыстоўваліся расійскія тэсты. Аднак мы сталі ствараць сваю ўласную сістэму абдору прэзідэнтаў на атрыманне вышэйшай адукацыі. І абралі іншы шлях — адмовіліся ад ідэі сумішчэння выпускных экзаменаў у школах і ўступных іспытаў у ВУН і сярэдня спецыяльнай навуцальнай ўстановаў. Адна з прычын — жаданне папярэдзіць муштраванне школьнікаў па тэстах. За курс сярэдняй школы выпускнікі здаюць традыцыйныя экзамены: як у пісьмовай, так і ў вуснай форме. Але мы будзем імкнуцца да таго, каб зрабіць выпускныя экзамены больш аб'ектыўнымі: паколькі пры наступленні ўлічваецца сярэдні бал школьнага атэстата, заўсёды будзе спакуса павысіць гэты бал, ніхай і штучна. Увогуле ў аснове ЦТ і АДЭ пакладзены прынцыповы розныя сістэмы ацэнавання. Калі гаварыць пра цэнтралізаванае тэсціраванне, то гэта нарматыўна-арыентаваны падыход, які ў большай ступені, чым іншыя мадэлі, дазваляе ажыццявіць конкурсны адбор аб'ітурыентаў у навуцальныя ўстановы.

СТАР 2

ISSN 1990-763X 1 5 1 1 2 2 9 7 7 1 9 9 0 1 7 6 3 0 6 8

ПРЭЗІДЭНТ ПАВІНШАВАЎ…

…**ЗАСЛУЖАНАГА ТРЭНЕРА БССР І СССР СПАРТАКА МІРАНОВІЧА**
Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў заслужанага трэнера БССР і СССР Спартака Мірановіча з 75-гадовым юбілеем.

«Усё ваша жыццё прысвечана вялікаму спорту і адзначана яркімі перамогамі самага высокага рангу», — гаворыцца ў віншаванні. «На працягу доўгіх гадоў вы самахвэнна аддалы адзінай гандбольнай камандзе — «СКА-Мінск». Яе спартыўныя дасягненні выклікаюць неаслабны інтарэс і глыбокія сімпатыі беларускіх бальшчыкаў. І сёння каманда зноў радзе на заваяваннем чарговага спартыўнага трафея — Кубка выкліку Еўрапейскай гандбольнай федэрацыі», — адзначаў кіраўнік дзяржавы.

…**НАРОДНАГА МАСТАКА БЕЛАРУСІ ГАУРЫЛА ВАШЧАНКУ**
Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў народнага мастака Беларусі Гаўрыіла Вашчанку з 85-гадовым юбілеем. «Ваша творчасць — гэта сапраўдны мастацкі летапіс Беларусі. З глыбокім патрыятычным пачуццём і майстэрствам вы ўсавобілі ў сваіх палотнах падзеі гістарычнага мінулага і сучаснага жыцця Радзімы, простыя, велічныя і прыгожыя вобразы нашых землякоў. Створаныя вамі карціны ўваходзяць у калекцыі найбуйнейшых беларускіх і замежных музеяў, а манументальныя роспісы і вітражы ўпрыгожваюць грамадскія будынкі ў розных гарадах нашай краіны», — гаворыцца ў віншаванні.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў вялікі ўклад Гаўрыіла Вашчанкі ў выхаванне маладых мастакоў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У АСНОВЕ СНД — ЭКАНОМІКА

Пазаўчора ў Маскве адбылося пасяджэнне Эканамічнага савета Садружнасці Незалежных Дзяржаў. На парадку дня было 19 пытанняў, якія ахопліваюць розныя сферы эканамічнага ўзаемадзеяння дзяржаў СНД.

«Удзельнікі пасяджэння абмеркавалі ход выканання Плана мерапрыемстваў па рэалізацыі другога этапу (2012-2015 гады) Стратэгіі эканамічнага развіцця СНД на перыяд да 2020 года. Былі прааналізаваны першыя вынікі рэалізацыі дагавора аб зоне свабоднага гандлю ад 18 кастрычніка 2011 года. Акрамя гэтага, прадметам разгляду стаў ход выканання комплексу мерапрыемстваў на 2012-2014 гады па рэалізацыі Міждзяржаўнай праграмы інавацыйнага супрацоўніцтва на перыяд да 2020 года, а таксама Міждзяржаўнай радыёнавігацыйнай праграмы», — паведамляе прэс-служба Выканаўчага камітэта СНД.

Члены Эканамічнага савета ўхвалілі канцэпцыю супрацоўніцтва ў галіне выкарыстання аднаўляльных крыніц энергіі, пагадненне аб кансалідаванай фінансавай справаздачнасці нацыянальных гаспадарчых суб’ектаў дзяржаў Садружнасці, канцэпцыю фарміравання і развіцця міждзяржаўнай сістэмы падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі кадраў у сферы навукова-тэхнічнай інфармацыі. «Пасля ўліку заўваг, з зробленых падчас абмеркавання, гэтыя дакументы будуць вынесены на разгляд Савета кіраўнікоў урадаў СНД», — падкрэсліваюць у прэс-службе. Акрамя таго, адбыўся зацкіялены абмен думкамі аб стане малаго і сярэдняга прадпрыемальніцтва ў дзяржавах СНД, аб дэзэлевам клімаце, ільготэх інвестарам, функцыянаванні свабодных эканамічных зон, прамысловых і навукова-тэхнічных паркуаў у краінах Садружнасці. Удзельнікам пасяджэння быў прадстаўлены доклад аб выніках рэгіянальнага маніторынгу інфакамунікацыйнага развіцця дзяржаў СНД. Таксама на пасяджэнні Эканамічнага савета разгледжаны шэраг актуальных пытанняў супрацоўніцтва ў бюджэтна-фінансавай і сацыяльнай сферы, забеспячэння калектыўнай бяспекі.

Наступнае пасяджэнне Эканамічнага савета СНД запланавана правесці 20 версняя ў Маскве.

Уладзіслаў СОЎПЕЛЬ.

■ Знаёмцася

ЯГО ЗАВУЦЬ РОБЕРТ

ГАЛОЎНАЯ ЗАДАЧА

«Мабыць, змяняць трэнера ў разгар сезона не вельмі добрая ідэя, але трэба ўлічваць, што ў нас з клубам былі вельмі доўгія перамовы. Абмяркоўвалі, чым я магу дапамагчы камандзе, і іншыя нюансы. За апошнія некалькі дзён я ўбачыў, што ў «Дынама» ёсць кваліфікаваныя футбалісты. Але калі ўзнікне неабходнасць набыць новых спартсменаў, мы скарыстаемся летнім трансферным акном. Словам, зараз мая задача — пабудоваць каманду, якая будзе перамагаць. Па матчы з БАТЭ магу сказаць, што мы не заслужоўвалі паражэння, але, калі так здарылася — значыць, былі прычыны. Важна іх зразумець, каб зрабіць каманду мацнейшай. У сваёй працы буду рабіць упор на развіццё якаснай атакі і загартоўку характары каманды. Не магу паабяцаць, што ўжо ў гэтым сезоне мы станем чэмпіёнамі, але будзем рабіць усё магчымае, каб так і атрымалася».

СТАЎКА НА МОЛАДЗЬ

«Што датычыцца футбалістаў, па маім назіраннях на трэнеркоўка, усе хлопцы працуюць з вялікім жаданнем, імкнуча адпавядаць новым патрабаванням. Да сваіх падалечных я заўсёды патрабавалны, але, разам з тым, ветлівы і добра-зчыльны. У некаторых спартсменаў у канцы месяца заканчваюцца кантракты, трэба будзе вырашаць, што рабіць далей. Калі ўбачым, што гульцы здольны прынесці карысць камандзе, то, безумоўна, пакінем у нас. Калі не… Такі зараз прафесійны футбол. А ўвогуле ў клубе шмат маладых таленавітых футбалістаў, і мая задача — вывесці іх на новы ўзровень і зрабіць так, каб яны гулялі ў асноўным складзе. Магу сказаць, што мы ўжо пачалі здзейсніцца некаторыя хлопцаў з дубля на трэнеркоўка «асновы»».

НЕ Ё ГРОШАХ ШЧАСЦЕ…

«За сваю кар’еру я працаваў у клубах з найбольш выдатнымі фінансавымі ўмовамі. І зараз веў перамовы з камандамі, якія выступаюць на больш высокім узроўні. Так што ўсе размовы наконч таго, што ў «Дынама» я прыйшоў па грошы, — абсалютна няпраўда. У гэтым варыянце мяне падкупіла магчымасць змагца за лідарства ў беларускім чэмпіянаце і гуляць у Лізе Еўропы. Адзначу, што

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

■ Ну і ну!

УКРАЎ ТАВАРАЎ З ГІПЕРМАРКЕТА НА 10,6 МЛН

Сталічная міліцыя шукае невядомага мужчыну, які даволі простым спосабам украў з гіпермаркета маёмасць на буйную суму.

Па адной з версій, аферу малады чалавек спланаваў напярэдадні крадзяжу: прыйшоў увечары ў гіпермаркет, загрузіў вазок таварамі на 10,6 мільёна рублёў і перад самым закрыццём паставіў яго ў непрыкметныя месцы. З самага ранку грамадзянін зноў наведваўся ў краму. Толькі цяпер ён чакаў моманту, калі тое месца хцяя б на нейкі момант выглядзе з поля зроку ахоўніка і касіраў. Дачкаваўшыся жаданага, малады чалавек хутка вывез вазок на вуліцу, пасля чаго знік.

Сяргей РАСОЛЬКА

ЗАКОН СУПРАЦЬ «ВАЙНЫ» НА ДАРОГАХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

З мэтай павысіць абарону грамадзян на дарогах Генеральная пракуратура распрацавала законпраект, які прадугледжвае павялічэнне памеру штрафвау за кіраванне ў нецвярозым стане ад 50 да 100 базавых велічынь (сёння гэта — ад 5 да 10 мільёнаў рублёў). Акрамя таго, пры здзяйсненні аварыі па віне п’янага кіроўцы, у выніку якой пацярпелі людзі, кртымінальную адказнасць прапануецца зрабіць больш жорсткай і толькі ў выглядзе пазбаўлення волі.

Самае спрэчнае новаўвядзенне — магчымасць канфіскацыі транспартнага сродку. Па меркаванні Генеральнай пракуратуры, законпраект, у тым ліку ўвядзенне спецыяльнай канфіскацыі транспартных сродкаў, адпавядае нормам і прынцыпам Канстытуцыі Беларусі. «Згодна з 44-м артыкулам Асноўнага закона нашай краіны, ажыццяўленне права ўласнасці не павінна шкодзіць правам і інтарэсам іншых асоб, артыкул № 23 дапускае абмежаванне правоў і свабоды асобы ў інтарэсах нацыянальнай бяспекі, грамадскага парадку, абароны маралі, здароўя насельніцтва, правоў і свабоды іншых асоб, — заўважаў генеральны пракурор. — Такім чынам, дзяржава абавязана прымаць вычарпальныя меры для ліквідацыі прычын, якія пагражаюць жыццю і здароўю яе грамадзян».

— Аб справядлівасці закона варта судзіць, зыходзячы з не меры пакарання злачынцы, — выказаў сваё меркаванне Аляксандр Канюк, — а ў першую чаргу зыходзячы з таго, наколькі ўжон абараняе правы пацярпелых і садзейнічае аднаўленню сацыяльнай справядлівасці. …Канфіскацыя транспартнага сродку з’яўляецца эфектыўнай мерай па прадухіленні зла, якое можа здзейсніць п’яны аўтамабіліст.

Законпраект прапануе канфіскацыю транспартнага сродку незалежна ад таго, у чьей уласнасці ён знаходзіцца, за выключэннем выпадкаў угоню, крадзяжу, самаўпартства і падобных супрацьпакійных дзеянняў. Гэта датычыцца і транспартных сродкаў, якія належаць юрыдычным асобам, а таксама міжнародным арганізацыям, замежным грамадзянам і арганізацыям.

Асабліваю ўвагу аўтары законпраекта звяртаюць на тое, што **канфіскацыя будзе прымяняцца толькі тады, калі кіроўцы не зрабілі адпаведных вынасоў пасля першага, адміністрацыйнага, пакарання і ў другі раз на працягу года селі за руль у нецвярозым стане**.

АЎТАРЭГІСТРАТАР ЯК ДОКАЗ

Дэпутаты з вялікім энтузіязмам падтрымалі законпраект і прапанавалі зрабіць меры адказнасці правапрадзусальнікау на дарогах яшчэ больш жорсткімі. «Людзі вельмі абра-

жаны паводзінамі не толькі п’яных кіроўцаў на дарогах, але і паводзінамі матацыклістаў, якія дэзавальваю сабе хуткасці рэжым да 300 кіламетраў у гадзіну. Мае выбаршчыкі пытаюцца: калі меры ўздзеяння на іх будуць больш эфектыўныя і калі будуць створаны для матацыклістаў спецыяльныя трэкі, каб яны не ладзілі гонкі на дарогах?» — сказала **намеснік старшын Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па правах чалавека, нацыянальных адносін і сродках масавай інфармацыі Тамара КРАСОЎСКАЯ**.

Генеральны пракурор паведаміў, што законпраект «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя кодэкссы Рэспублікі Беларусь па пытанні ўзмацнення мер адказнасці за кіраванне транспартным сродкам у стане ап’янення» з’яўляецца толькі першым крокам у справе выпраўлення «асацыяльнага зруху, калі мы больш увагі надаём злачынцы, чым ахвяры».

Адказваючы на пытанне **дэпутата Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Алы СОПКАВАЙ**, генеральны пракурор Беларусі Аляксандр Канюк паведаміў, што генпракуратура Беларусі ўзімне пытанне і аб прызнанні запісу аўтарэгістратара афіцыйным доказам. «Аўтарэгістратары — гэта рэч вельмі патрэбная, мы будзем узімаць пытанне, каб запісы з іх прызнаваліся афіцыйнымі доказамі. Думаю, гэтай тэмай мы непаасрэдна зоймемся ў бліжэйшы час. Аўтарэгістратары шмат, яны даюць шмат інфармацыі. Трэба іх легалізаваць», — сказаў генпракурор. Аляксанд Канюк растлумачыў, што цяпер запісы з аўтарэгістратараў могуць як прызнавацца доказамі, так і не.

Кіраўнік генпракуратуры паабяцаў дэпутатам вырашыць праблему і са стрытрэйсера, якія арганізуюць нелегальныя гонкі на гарадскіх і загарадных дарогах.

ДАСТУПНЫЯ ЛЕКІ І ЯКАСНЫЯ МЕДЦЭНТРЫ

Многія іншыя пытанні павесткі дня ўчарашняга пасяджэння Палаты прадстаўнікоў таксама датычыліся бяспекі грамадзян. Дэпутаты ратыфікавалі два пагадненні, якія прадугледжваюць абарот лекавых сродкаў, выбару медыцынскага прызначэння, медыцынскай тэхнікі і допуск спецыялістаў да фармацэўтычнай дзейнасці на тэрыторыі Еўразійскага эканамічнага саюза.

— Практычнае выкананне пагаднення будзе садзейнічаць забеспячэнню насельніцтва ЕўраАзЭС бяспечнымі і якаснымі лекавымі сродкамі, выбарамі медыцынскага прызначэння і медыцынскай тэхнікай, — сказала су-

«АДМАЎЛЯЦА АД АДЗІНАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ЭКЗАМЕНУ НЕ ТРЭБА»

бор — самая слабья будучь адсейвацца пасля першай экзаменацыйнай сесі.

Нашы абітурыенты — цалкам канкурэнтаздольныя

Цікавіла расійскія журналісты таксама магчымасць атрымання расійскімі грамадзянамі адукацыі ў беларускіх ВНУ.

— Дзеючая нарматыўная база забяспечвае для грамадзян Расіі і Беларусі роўныя правы ў плане атрымання якаснай адукацыі. Грамадзяне Расіі на конкурснай аснове (па выніках здачы цэнтралізаванага тэсціравання) могуць паступаць як на бюджэтную, так і на платную формы навучання ў беларускія вышэйшыя і сярэдня спецыяльныя навучальныя ўстановы (з выплатой стыпендыяльнага забеспячэння пры ўмове навучання на бюджэтным аснове), — патлумачыў Сяргей Масквевіч. — Да таго ж у 2012 годзе было прынята расшанне прадвыстаў грамадзянам Расіі, Казахстанца, Кыргызстана і Таджыкістана магчымасць паступлення ў беларускія ВНУ на ўмовах, прадугледжаных для замежных грамадзян — толькі па выніках гутаркі, але ўжо на платную форму навучання і па цнах, устаноўленых для замежных грамадзян. У большасці расійскіх ВНУ прыём грамадзян

Беларусі для навучання на платнай аснове таксама ажыццяўляецца па выніках гутаркі, прычым тэрміны падачы дакументаў фактычна не абмежаваны (навучанне пачынаецца па меры камплектавання груп).

Зараз адукацыю ў беларускіх ВНУ атрымліваюць 2 тысячы расіяна, а ў расійскіх ВНУ навучваюцца больш як 21 тысяча беларусаў. Судодносны — адзін да дзясці. «Няўжо беларусаў не трыхоць пагроза «ўцэчкі мазгоў» і ці многія вяртаюцца ў Беларусь пасля атрымання расійскага дыплома?» — пацікавіліся мы ў міністра.

— Калі мы будзем адзіную эканамічную і адзіную адукацыйную прастору, то павінны будзе гатовы да таго, што маладыя людзі будуць шукаць месца, дзе ім будзе больш камфортна і дзе ім будць больш плаціць. З іншага боку, калі рэйтынг Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта самы высокі на пост-савецкай прасторы, то давайце радавацца, што нашы дзеці не проста імкнуча туды паступіць, а паспяхова паступаюць, — падкрэсліў Сяргей Масквевіч. — Гэта сведчанне таго, што яны цалкам канкурэнтаздольныя. Магчыма, там у іх будзе больш магчымасцяў для ўласнай самарэалізацыі. Не буду ўтойваць, што нам хацелася б, каб яны вярталіся дадому. Але нават калі гэтага і не адбудзецца, хочацца верыць, што ў Расіі яны не будуць выконваць другую ролю, а будучь займацца высокаінтэлектуальнай дзейнасцю.

ФІНАНСАВАННЕ І АБ’ЕМЫ

За пяць месяцаў года на будаўніцтва жылля ў нашай краіне было выкарыстана 10 трлн рублёў інвестыцый у асноўны капітал, што складае 15,6 працэнта да агульнага аб’ёму інвестыцый.

Арганізацыя ўсіх формаў уласнасці пабудавана 20,6 тыс. кватэр. За гэты час уведзена ў эксплуатацыю 1704 тысячы квадратных метраў жылля агульнай плошчы, што складае 26,2 працэнта да жадавага задання. Больш за ўсё было пабудавана жылля ў Мінскай вобласці — 457,8 тыс. кв. м, у Мінску — 332,5 тыс., у Брэсцкай вобласці — 286,8 тыс., у Гродзенскай — 230,4 тыс., у Гомельскай — 174,7 тыс., у Магілёўскай — 128,5 тыс., у Віцебскай — 94 тысячы. Для грамадзян, якія маюць патрбоу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, уведзена ў эксплуатацыю 910,8 тыс. кв. м, або 53,5 працэнта ад агульнага аб’ёму пабудаванага жылля. У параўнанні з мінулым годам, сёлета для чаргавой за 5 месяцаў было пабудавана жылля на 74,2 тыс. кв. метраў менш. З выкарыстаннем дзяржпадтрымкі было пабудавана 794,4 тыс. кв. метраў жылля.

Сяргей ПАЛІНІН

«ХВАРЭМ» ЗА ДЗЯЎЧАТ!

Айчынным аматары спорту змогуць убачыць усе матчы другога групавога раўнда з удзелам жаночай нацыянальнай зборнай па баскетболе на чэмпіянаце Еўропы, але крыху ў іншы час. 21 чэрвеня канал «Беларусь 2» пакажа гульнію Беларусь — Вялікабрытанія ў 19.00, а 23 чэрвеня сустрачу нашых дзяўчат з камандай Францыі тэлеглядачы убачаць у 21.10. Учора ўвечары зборная Беларусі прайграла камандзе Сербіі — 48:54.

Ул. інф.

З ВЯСЕЛЛЯ — У БАЛЬНІЦУ

Пасля наведвання кавярні «Шапіт» прыватнага прадпрыемства «Майстар Кап» у цэнтры Гомяля амаль 20 чалавек трапілі на бальнічны ложак.

Пачынаючы з пятніцы, тут адзначалася два вяселлі, два юбілеі і банкет з нагоды Дня медаработніка. А ў выхадныя Гомельская абласная інфекцыйная клінічная бальніца пачала прымаць пацыентаў з сімптомамі, характэрнымі для атручэння: высокай тэмпературай, галаўным болем, ванітамі…

Зараз Гомельскім гарадскім цэнтрам гігіены і эпідэміялогіі праведзена праверка кавярні. Як паведаміла прэс-служба Гомельскага абвыканкама, выяўлены парушэнні санітарных нормаў і патрабаваньняў: невыкананне рэжымаў прыбырэння і мыцця інвентару і посуду, неадпаведнасць маркіроўкі апрацоўнага інвентару. Дopusкалася выкарыстанне прадуктў, якія прыгатаваны ў хатніх умовах. Выкарыстоўваліся для падрыхтоўкі страў пратэрмінаваныя прадукты. Для правядзення вяселляў заказчыкі самі прынеслі гародніну, рыбу, вэнджанію і іншыя прадукты. Па выніках праверкі галоўным дзяржаўным санітарным урачом Гомяля вынесена прадпісанне пра забарону дзейнасці прадпрыемства харчавання. Забаронена рэалізацыя 90 кг пратэрмінаванай прадукцыі. Складзеныя пратакол на юрыдычную асобу і два пратаколы на дырэктара кавярні, пачаты адміністрацыйны працэс у дачыненні да трох адказных асоб.

Працягваюцца супрацьэпідэмічныя мерапрыемствы. Адначасова вынесена пастанова галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача Гомельскай вобласці аб правядзенні тэматычных праверак аб’ектаў грамадскага харчавання.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

«АДМАЎЛЯЦА АД АДЗІНАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ЭКЗАМЕНУ НЕ ТРЭБА»

Прафесійны стандарт для педагогаў

У гутарцы з расійскімі журналістамі Сяргей Масквевіч выказаў меркаванне, што ідэя стварэння адзіных адукацыйных стандартаў у Саюзнай дзяржаве сёння неактуальная, паколькі ў Расіі фактычна кожная школа можа самастойна выбраць падручнік, па якім будуць навукацца дзеці. Але ў 2012 годзе была створана Еўразійская Асацыяцыя ацэнкі якасці адукацыі. Адзін з кірункаў яе дзейнасці — правядзенне міждзяржаўных даследаванняў якасці адукацыі на еўразійскай адукацыйнай прасторы… Сёння ідэя пошук кірункаў даследаванняў, якія былі б цікавымі і актуальнымі для ўсіх краін СНД.

Што тычыцца стварэння агульнага падручніка па гісторыі, то Сяргей Масквевіч лічыць, што больш правільна вывучаць гісторыю сваёй краіны ў кантэксце сусветнай. Гэта сусветны падыход. А воць ідэя распрацоўкі адзінага прафесійнага стандарту педагога, якая зараз актыўна абмяркоўваецца ў Расіі, вельмі зацікавіла беларусаў. І сёння аналагічная работа распчатая і ў нашай краіне. Не выключана, што ў выніку можа з’явіцца агульны для дзвюх краін прафесійны стандарт — набор патрабаванняў да якасці работы педагога.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПАЧАТАК НОВАЙ ЭРЫ ДЛЯ ІРАНА

праектаў па ўзбагачэнні ўрану на іранскіх АЭС прывёў да эканамічных санкцый з боку ЗША і, такім чынам, ізаляцыі Ірана ад свету, што ў канчатковыя выніку паўплывала на пагаршэнне эканамічнага становішча.

У цэлым, замежныя СМІ і палітычныя кіраўніцтва заходніх краін пазітыўна ацанілі перамогу Раўхані. На думку экспертаў, перамога перш за ўсё, гэта дазволіла зняць эканамічныя санкцыі з Ірана і такім чынам палепшыць эканамічнае становішча краіны. Верагодна, у выпадку, калі будзе знойдзена ўзаемакарыснае рашэнне па справе іранскай ядзернай праграмы, Іран можа пайсці на адкрыццё сваёй эканоміі для заходніх інвестыцый. Безумоўна, перамовай наконч іранскай ядзернай праграмы будуць нялёгкімі, але, калі Іран і ЗША дамовяцца па забеспячэнні прымальнага для абодвух бакоў фармату кантролю за тым, каб іранскі мірны атам не ператварыўся ў праграму па стварэнні ядзернай зброі, гэта вельмі істотна паўплывае на рэгіянальную геапалітычныя працэсы, у якіх Іран будзе займаць зусім не апошняе месца.

Арсеній СІВІЦКІ, кіраўнік Цэнтра стратэгічных і знешнепалітычных даследаванняў, палітычны аглядальнік «Звязды»

КУБА ЗРАБІЛА ВЫСНОВЫ 3 «АСАБЛІВАГА ПЕРЫЯДУ»

Нядаўна ў пасольстве Кубы ў Беларусі адбылася сустрэча пасла Альфрэда Ньевеса ПАРТУОНДА з групай студэнтаў трэцяга курса (спецыяльнасць «Міжнародная журналістыка») Інстытута журналістыкі Белдзяржуніверсітэта. У неформальнай і прыязнай атмасферы за кубачкам гарбаты амаль тры гадзіны доўжылася шчырая размова. Часам яна ішла ў рэжыме «пытанне-адказ», потым пераходзіла на тэмперamentны маналог Альфрэда Партуонда, затым зноў зацікаўлены дыялог. Прапануем асноўныя фрагменты гэтай гутаркі.

Фота Юлія ПІСЦІКАГА

За апошнія 15 гадоў магутнасці гасцінчнага комплексу краіны павялічыліся ўтрая, былі створаны новыя камфартабельныя курорты менавіта для іншаземцаў. Для іх прыёму быў мадэрнізаваны міжнародны аэрапорт, дзе сёння прыземляюцца самалёты з Германіі, Францыі, Канады. Сфера турызму прывабная тым, што грошы ў ёй хутка даюць аддачу.

Беларусы таксама паступова адкрываюць для сябе турыстычны рай Кубы. Ужо не адна маладая беларуская пара браціла шлюб менавіта на Кубе ці адпраўлялася туды ў высяленне падарожжа. Засталіся задаволены. Аднак пасла радуе, што паступова расце колькасць беларускіх турыстаў, якія месцам правядзення адпачынку выбіраюць чужоўныя пляжы Кубы — самага вясёлага вострава ў Карыбскім моры.

Аб пашырэнні гандлёвага абароту

Ужо амаль тры з паловай гады Альфрэда Партуонда працуе ў нас паслом. За гэты час гандлёвы абарот дасягнуў больш за 110 мільярд долараў ЗША, а яшчэ адносна нядаўна ён быў усяго 20 мільярд.

На думку пасла, ёсць магчымасці пашырыць гандлёвы абарот за кошт новых таварных пазіцый. Куба можа набыць не толькі трактары, запчасткі да машын. Напрыклад, ва ўмовах трапічнага клімату беларускія аўтобусы паказалі сябе больш надзейнымі, чым аналагі з іншых краін. Але нашы аўтобусы занадта цёплыя, не ўсё вокны поўнасцю адчыняюцца. Вось бы адаптаваць іх да кубінскага навакольнага асяроддзя... Напэўна, і прадэжы б узраслі.

Зараз прапрацоўваецца пытанне аб імпарце Кубай беларускіх мясных і малочных прадуктаў — у прыватнасці, сухога малака, сыроў, згущанага малака, іншых вырабаў. Маркуецца пастаўляць іх у халадзільных кантэйнерах марскім шляхам.

У сваю чаргу, Беларусь можа стаць надзейным спажыўцом перадавых тэхналогій па вытворчасці новых эфектыўных лекаў супраць розных хвароб — у першую чаргу для лячэння ракавых захворванняў. Таму ёсць надзея, што ў хуткім часе досвед кубінскіх фармацэўтаў будзе служыць на карысць беларускім лекаў. Ёсць усе падставы засвоіць у Беларусі выпуск унікальных лекаў па лячэнні цукровага дыябету.

Але для мадэрнізацыі неабходныя не толькі спецыялісты, але і вялікія інвестыцыі. Прыцягваць іх у дастатковыя аб'ёмах перашкоджае усё тая ж сумна вядомая блакада ЗША, якая дрэнна ўплывае ў гэтым сэнсе на інвестарыяў з краін Заходняй Еўропы і іншых кантынентаў. У выніку працэс мадэрнізацыі запавольваецца. Але Кубу падтрымліваюць такія яе надзейныя сябры, як Беларусь, Расія, Кітай, Венесуэла, Бразілія. З гэтымі краінамі шмат сумесных маштабных праектаў знаходзіцца ў стадыі развіцця. Напрыклад, у нафтаперапрацоўцы, транзіту нафтапрадуктаў, з гэтай мэтай будзе пабудаваны новы марскі порт. На Кубе пачалася распрацоўка нафтавых і газавых радовішчаў.

Куба мае намер выкарыстоўваць беларускі досвед трансфармацыі і мадэрнізацыі эканомікі.

Пра блакаду турыстычнага раю

Нагадаем, ужо больш за 50 гадоў працягваецца эканамічная блакада ЗША, якая моцна замінае развіццю эканомікі Кубы, у прыватнасці, яе такога важнага для астраўной дзяржавы сегмента, як міжнародны турызм.

Альфрэда Партуонда гаворыць, што кожны год каля трох мільянаў замежных турыстаў наведваюць Кубу. Яна магла б прымаць і большую колькасць ахвотных тут адпачыць — напрыклад, амерыканцаў. Але ЗША не даюць дазваляць сваім турыстычным фірмам на арганізацыю паездак на востраў Свабоды. Між іншым, развіццю аспірантамі, больш шырокага супрацоўніцтва ўніверсітэтаў. У Беларусі кубінскія студэнты могуць атрымаць выдатную інжынерную, канструктарскую ці, скажам, аграрную адукацыю, тым больш што на Кубе гэтыя спецыяльнасці цяпер вельмі запатрабаваныя.

Фота Cuba24.ru

Аб тым, што былых журналістаў не існуе

Альфрэда Партуонда прызначаецца, што ён ахвотна сустракаецца з прадстаўнікамі беларускіх СМІ, заўсёды адгукаецца на просьбы журналістаў даць інтэрв'ю, гатовы пракаментаваць апошняе падзеі на Кубе, у Лацінскай Амерыцы. Таму і цяпер гутарка пасла з маладымі суразмоўцамі часам нагадвала размову сталага публіцыста з маладымі калегамі. І не дзіўна, бо, як жарце Альфрэда Партуонда, былых журналістаў не існуе. Што і засмучае яго ў Беларусі, дзе гэта тое, што тут недастаткова выдзяляць пра Кубу, пра шматгадоваю гераічную барацьбу яе народа ва ўмовах амерыканскай блакады, у тым ліку ў інфармацыйнай. На погляд пасла, беларускіх турыстаў маглі б быць і больш, але зноў жа гэтаму перашкоджае недахоп інфармацыі пра Кубу і яе турыстычныя магчымасці ў нашых суграмадзян.

Таму для пасольства вельмі важна даносіць праўду аб вядзенні на Кубе, паведамляць аб новых зрухах у эканоміцы, сацыяльнай сферы, культурным жыцці, сітуацыі з правамі чалавека. А гэты журналістаў гэта немагчыма зрабіць. Альфрэда Партуонда задаволены тым, як развіваецца адносіны Беларускага саюза журналістаў (БСЖ) з кубінскімі калегамі з Саюза журналістаў Кубы.

Нядаўна дэлегацыя БСЖ наведвала Кубу, правяла там плённыя перамовы. Быў падпісаны адпаведны дакумент, згодна з якім на рэгулярнай аснове будзе ажыццяўляцца ўзаемная пазіцыя журналістаў абедзвюх дзяржаў. Кубу ўжо наведвалі прадстаўнікі некалькіх вашых СМІ — БЕЛТА і газеты «СБ. Беларусь сегодня». Ёсць надзея, што вышы СМІ будучы часцей раскажыць пра нашу краіну, — упэўнены пасол.

На развітанне пасол звярнуў увагу студэнтаў на павялічаны здымак часоў савацкай эпохі, які вісеў на бачным месцы. Фатаграф здымаў удаля адлюстраваць адзін з момантаў урачэйскай сустрэчы ў Мінску лідара кубінскай рэвалюцыі. Па Ленінскай праспекце (так тады называлася праспект Незалежнасці) рухаліся адкрытыя лімізны, у цэнтры якога побач з тагачаснымі кіраўнікамі рэспублікі Пятроў Машэравым і іншымі знаходзіўся ўсхваляваны (я бы сказаў, узрушаны) Фідэль Кастрэ. Адчуваўся, што яго вельмі крутану надзвычай цяжка, сардэчная і шчырая сустрэча тысяч мінчан, якія старалі паабала дарогі і гарача віталі дзяржава гасця.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

БУДАЎНІЧАЯ ГАЛІНА: ХАЛТУРА НЕ МІКСТУРА?

Актуальная зараз тэма — праблема будаўнічай галіны — даўно знаходзіцца ў полі зроку работнікаў пракуратуры. Напрыклад, сёлета, у красавіку, пракуратура Мінскай вобласці правяла маніторынг выканання патрабаванняў заканадаўства аб забеспячэнні захаванасці маёмасці ў працоўнай дысцыпліне ў арганізацый будаўнічай галіны Мінскай вобласці, падчас якога наведаны аб'екты, што будуцца або рэканструюцца, сельскагаспадарчыя арганізацыі, ЖБСЖ; прааналізаваны зароты грамадзян па пытаннях будаўніцтва, якія найбольш часта паступаюць у кантрольныя органы.

Як сведчаць вынікі маніторынгу, з боку кіраўнікоў шэрагу суб'ектаў будаўнічай галіны робяцца захадзі, накіраваныя на эфектыўнае выкарыстанне матэрыяльных рэсурсаў, захаванасць будматэрыялаў. Разам з тым выяўлена нямаля фактаў безгаспадарчасці, невыканання патрабаванняў Дырэкцыі Прэзідэнта «Аб захадзе па ўмацаванні грамадскай бяспекі і дысцыпліны» і «Эканомія і беражлівасць — галоўныя фактары эканамічнай бяспекі дзяржавы». Найбольшая колькасць парушэнняў будаўнічых нормаў мае месца на аб'ектах сацыяльна-бытавога і культурнага прызначэння, прамысловасці, сельскагаспадарчага прызначэння, жылля ў горадзе.

Направленас афармленне работнікаў

Так, на выніках абследавання малочатаварнай фермы аграфірмы імя Суворова Барысаўскага раёна, устаноўлена, што будаўніцтва аб'екта практычна завершана і на ім вядуцца адбелеагічныя работы асобамі, з якімі арганізацыя заключаны дагавор падраду. Пры гэтым ён фактычна заключаны толькі з адным работнікам (у раздзеле дагавора «апрадэччык» указана толькі адна асоба). Што тычыцца астатніх 13 работнікаў, то ў канцы дагавора прастаўлены іх подпісы насупраць прывоўраччэй пашпартных звестак. Тэрмін дзеяння дагавора ад 02.05.2012 быў вызначаны па 01.08.2012, затым ён падоўжаны арганізацыяй у аднабаковым парадку да 31.12.2012, пра што сведчыць рукапісны запіс з подпісам выканаўцы абавязкаў дырэктара арганізацыі ў канцы дагавора. Звесткі аб далейшым працягу дагавора адсутнічаюць. На гэтым жа аб'екце не выконвалася заканадаўства аб ахове працы.

Безгаспадарчасць

У ходзе маніторынгу таксама выяўлены шматлікія факты безгаспадарчасці. Напрыклад, пры наведванні малочатаварнай фермы ААТ «Добры» ў вёсцы Засоўе Лагойскага раёна, дзе ідзе рэканструкцыя, устаноўлена, што частка будаўнічых матэрыялаў (блокі) раскідана на тэрыторыі і пашкоджана, уцяпляльнікі знаходзіліся на адкрытым паветры, вакол яго вялікая вілготнасць, лужыны. Пры абследаванні будаўнічай пляцоўкі малочатаварнай фермы ААТ «Суворава-Агра» (падрадна арганізацыя — Капыльскае РБУ) ў вёсцы Асавец Капыльскага раёна таксама было выяўлена, што будаўнічыя матэрыялы захоўваліся ў дапаможным памяшканні, абсталяваным ненадзейнымі замкамі, якія не маглі забяспечыць захаванасці матэрыяльных каштоўнасцяў у выпадку спробы крадзяжу (пры звыненых дзвярах скразны праём дасягаў 40-50 см). А на будаўнічай пляцоўцы шматкватэрнага жылга дома ЖЕК «Сонечны-2011» па вуліцы Цімцавіцкая ў горадзе Капылі (падрадна арганізацыя ПМК-194 УП «Мінскабсельбуд») мяшкі з цэмантам захоўваліся на адкрытай пляцоўцы ў вадзе. Пра гэтак парушэнне працы было сказана асабіста, аднак, як паказала кантрольнае абследаванне, праведзенае праз два дні, безгаспадарчасць так і не была ліквідавана.

Парушэнні правілаў аховы працы

Не выконваліся правілы па ахове працы пры рабоце на вышыні на аб'ектах

рэканструкцыі фермы ў вёсцы Рудзевічы ААТ «Рачэвічы», інтэрната ААТ «Жацерава», будаўніцтва ЖБК «Стоўбы-2» (падрадчык — ПМК-233 «Мінскабсельбуд»). Выяўлены неаднаразовыя факты парушэння нормаў пажарнай бяспекі пры выкарыстанні будаўнічымі арганізацыямі ацэпільных печу, якія знаходзяцца ў падобных памяшканнях. Так, у дапаможным памяшканні будаўніцтва на малочатаварнай ферме РСУП «Саўгас «Прамень» ў вёсцы Лугавая (падрадна арганізацыя — Капыльскае РБУ) ацэпільная печ знаходзілася побач з лёгкаўгараднымі аб'ектамі, адсутнічала металічная абарона, блізка ад печы сцэпалася і захоўвалася адзенне рабочых.

Нецвярзых работнікаў

На жаль, яшчэ сустракаюцца факты парушэння работнікамі будаўнічых арганізацый працоўнай дысцыпліны, у прыватнасці, знаходжаньня на працоўным месцы ў стане алкагольнага ап'янення. Напрыклад, пры наведванні будаўнічай пляцоўкі ў ААТ «Хатляны» Уздзенскага раёна два работнікі ПМК-216 знаходзіліся на працоўным месцы ў працоўны час у стане алкагольнага ап'янення і былі падпушчаны адказнікам за будаўніцтва аб'екта супрацоўнікам да выканання сваіх абавязкаў. Такія прыклады не адзінаковыя, прамысловасці, сельскагаспадарчага прызначэння, жылля ў горадзе.

Някаснае будаўніцтва

Пры наведванні ўведзенага ў эксплуатацыю жылга дома па вуліцы Перамогі ў горадзе Чэрвень (ЖБСЖ «Педагог-2009») устаноўлена, што ў выніку неналежа правадзеньных будаўнічых работ у сутэрэнні дома паступаюць дажджавы і талыя воды, маюцца дэфекты дахавага пакрыцця. У ходзе абследавання аднакватэрных жылых дамоў, пабудаваных па праграме развіцця вёскі ў 2010 годзе ў вёсцы Лук'янавічы Мядзельскага раёна (ААТ «Мядзельаграсрэвіс») устаноўлена, што 2 мамы доўгі час не заселены. Яны не ацяпляюцца, ад чаго становяцца непрадатнымі для пражывання, разбураюцца. Меліся і факты зацягвання тэрмінаў будаўніцтва і, адпаведна, уводу аб'ектаў у эксплуатацыю.

Прычынамі выяўленых парушэнняў з'явіліся ігнараванне службовымі асобамі сваіх абавязкаў па кантролі за рацыянальным выкарыстаннем матэрыяльных і працоўных рэсурсаў на аб'ектах будаўнічай галіны, незахаванне працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны і, як вынік, парушэнні ў тэхналогіі будаўніцтва і зацягванне яго тэрмінаў.

Вынікі маніторынгу

«Па выніках праведзенага маніторынгу органамі пракуратуры кіраўнікамі будаўнічых арганізацый, у масштабах органы ўлады накіраваны 13 рэкамендацый аб падрыхтоўцы спраў аб адміністрацыйных правапарушэннях, — павадамі карэспандэнт «Звязды» пракурор Мінскай вобласці старшы сетвонік юстыцыі Алег ЛАЎРУХІН. — Аб выніках маніторынгу пракуратура вобласці праінфармавала старшыню Мінскага абласнога выканаўчага камітэта. Пытанню развіцця будаўнічага комплексу Мінскай вобласці было прысвечана пасяджэнне Мінскага аблвыканкома, якое адбылося 23 мая 2013 года, дзе, у тым ліку, разглядаўся і інфармацыя пракуратуры вобласці. Рахункам аблвыканкома прадуважаны шэраг канкрэтных захадаў, накіраваных на навядзенне парадку ў сферы будаўніцтва».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ВОГНЕННЫЯ ВЕСКІ

У студзені 1946-га Сцяпан Антонавіч Хверанец было крыху больш як сорок гадоў. Але калі яго выклікалі як сведку ў залу, дзе праходзіў судовы працэс па справе аб злачынствах нямецка-фашысцкіх акупантаў ў Беларускай ССР, то людзі ўбачылі згорбленага, зусім сівога, як здавалася, вельмі стомленага чалавека, з хараўмі і маршчыністым тварам, згаслымі вачыма. Старшыня ўважліва паглядзеў на яго і перапытаў наконт узросту. Пачуўшы адказ, колькі хвілін перабраў на сталае паперы, каб засяродзіцца, і толькі потым прадоўжыў разглядаць справы.

Гаварыў Сцяпан Хверанец з цяжкасцю. Было відаць, што яму вельмі балюча ўспамінаць той самы «чорны» ў яго жыцці дзень... Красавіцкім ранкам сорок чатырнаццаці гадоў ужо акружылі вёска Надзер'я Пліскага раёна. Сцяпан якраз быў у лесе і ўжо збіраўся вярнуцца да хаты, але, пачуўшы распачыныя крыкі людзей і заўважыўшы карніку, схаваліся ў хмызняку на ўскрайку балота. Ён бачыў усё — як немцы сганалі высяюцца да канавы і пачалі стрэльчаць. Пакінулі жылыя толькі махнага мужчыну. Загаладзі яму скінчыць забітых людзей у канаву. А калі ён гэта зрабіў, паставілі над схілам на калені і таксама забілі стрэлам у патыліцу.

Сцяпан біўся галавой аб зямлю, прапінваючы сябе за ўласнае бясісле, за тое, што не змог уратаваць ад смерці дачку, якой было толькі 18 гадоў. На яго вачах цябіталі і худы, як жэрдка, карнік з усяго размаху ўдарыў дзяўчынку па галаве прыкладам вінтоўкі, а калі тая, як падкошаная, упала, штурхнуў ботам у канаву. Яна некалькі разоў перакулілася і знікла ў чорнай, як саж, халаднай балотнай вадзе.

Калі немцы па трупах перабраліся на другі бераг і пайшлі да наступнай вёскі, Сцяпан выбраўся з хмызняку і пачаў выцягваць людзей з канавы, складаючы іх на сухім грудку. Для яго ў гэты момант на зямлю абрынулася неба... Доўга ён сядзеў над нежывой дачкой, схаліўшыся рукамі за галаву, стагнаў, плакаў і нема крычаў, шкадуючы, што нарадзіўся калісьці на свет...

У той дзень немцы спалілі, акрамя Надзер'я, Новую Песю, Слабодку, Чашкі, Сішо, Хралы, Асінаўку, Калечполе, Вургы, Бажкі, Пестуны...

На судзе пракурор у яго спытаўся: — Вы можаце сказаць дакладна, гэтыя людзі згарэлі жыўымі ці ўжо забітымі? — Дакладна не скажу. Вызначыць гэта было немагчыма. Дадам толькі, што шмат знайшоў дзяцей... Гаварыць далей святар не мог: у горле пачаліся спазмы. Ён паказаў рукой на графін, і яму налілі вады. Тады ён напэрасіў, каб апытанне перанеслі на наступны дзень. Старшыня просьбу задаволіў.

У сорок другім Наталлі Шчарбаковай было толькі 20 гадоў — вясна чалавечага веку. І былі ў яе маці, сёстры — двухгадовая Валечка, дзесяцігадовая Вера, Марыя і два браты — Віця і Коля. Усіх іх не стала 24 чэрвеня, калі карнікі акружылі вёску Барскі Сіроцінскага раёна. Людзі кінуліся ратавацца. Наталля паспела зашыцца ў густы хмызняк. Адтуль яна і ўбачыла, як доўга аўтаматная чарга ў адно чорнае імгненне нібы касой падрэзала і маці, і сястры, і братаў. Яны дружна, як яблыккі з кошычка, пападалі на зямлю. Маленькая Валечка выпала з нежывых ужо матчыных рук і засталася ляжаць нерухомай. Зава-рушылася толькі Вера. Ёй бы стайца, прыкнінуцца забітай, патрываць, пакуль забойцы пойдзюць далей. Але, відаць, пяхучы боль моцна даймаў, і яна застагнала, спрабуючы пры-узныцца. Гэта заўважыў адзін з паліцаў. Падышоў, брыдка вылаўся, са злосцю тузануў затвор, прыставіў рулю вінтоўкі да галавы і стрэліў у вуха... Для Наталлі скалануўся свет, яна адразу самлела... Ачуняла толькі пад вечар. Скрозь смуродны дым заў-

важыла кволуя постаць дзяўчынкі. Гэта была 10-гадовая Каця Агрыска. У той дзень і яна страціла ўсю сваю сям'ю — бацьку, маці, дзядулю, брата і дзвюх сястрычак, адной з якіх было тры месяцы...

Яны ўдвох — Наталля і Каця — сталі сцягваць забітых людзей у вялізную лагчыну. На другі дзень з'явіліся партызаны, якія і выкапалі адну агульню на ўсіх магілу...

Як вытрымаць, ды яшчэ падлеткам, псіхалагічны удар такой жудаснай сілы? Пекла сапраўды апусцілася на зямлю.

Наталля паспела зашыцца ў густы хмызняк. Адтуль яна і ўбачыла, як доўга аўтаматная чарга ў адно чорнае імгненне нібы касой падрэзала і маці, і сястры, і братаў. Яны дружна, як яблыккі з кошычка, пападалі на зямлю. Маленькая Валечка выпала з нежывых ужо матчыных рук і засталася ляжаць нерухомай.

...На вёску Блашнікі Мёрскага раёна немцы зусім знікаюць для мясцова жыхароў напалі лістападаўскім нядзельным днём. Сганалі гвалтам людзей на плошчу перад царкоўй і пачалі расстрэльваць, выводзячы з натулы спачатку кожнага пятага, а затым, разлотаваўшыся, праз аднаго. Нямецкі афіцэр настойліва паклікаў сагнуць укажальным пальцам дзе-сяцігадоваму дзяўчынку, ускудлачы левай рукой яе светлыя, як выбелены

лён, густыя валасы, а правай, сагнуўшы, дастаў з-за халыцы бота даўгаствольны «валзтэр»...

На ўскрайку вёскі асатаневышы фашысты наліцелі на пахавальную працэсію, што панура рухалася да могілак. Паставілі ўсіх у шэрагні і тут жа, нібы машынкай, прашлі аўтаматным залпам. З вялікага перападу конь з нябожчыкам на возе рэзка ўзняўся на заднія ногі, вырываючыся з аглоб-ляў і дзіка матляючы галавой, затым шалёна паскакаў, ледзь не скінуўшы труну.

У вёску конь прытупаў толькі наступным днём. Павольна цягнуў воз з труной, вялікімі маркотнымі вачыма глядзеў на добра знаёмую дарогу. Але вёскі не пазнаваў. Хаты зніклі, як і жыхары. Скрозь паўзлі па шэраг ад пелупы зямлі доўгія сівыя пасмы горкага дыму. І не казьяту, як раней, ноздры спакуслівы пах сена ці аўса. Конь, зусім разгубіўшыся, застыў на месцы. І тут, нарэшце, заўважыў людзей. Задраўшы галаву, гучна і тры-вожна заржэў...

Гэта былі партызаны. Вечарам яны абстралялі карнікаў, і тыя пакінулі падпаленую з усіх бакоў вёску.

Пад вялікім, каля адной згаралай хаты, хлопцы заўважылі дзяўчынку, якая ляжала тварам уніз. Яна спыніла іх слабым стоганам...

З грукатам зайшоўшы ў хату Саратокинцы, таўстаногі фельдфебель ужо з парoga абвёў гаспадароў цяжкім звярным погляддам. Грымотна бліснула кароткае полымі. Сутаргава глытаючы паветра, бацька схаліўся рукамі за стол, перакуліў яго на сябе і ўпаў на падлогу. Ціха войкнула і

АПАКАЛІПСІС УЖО БЫЎ

асела маці. Гэта было апошняе, што бачыла ў сваім жыцці іх дачка Вера. Ад страху яна інстынктыўна закрыла галаву рукамі. Куля як бізюном сцэбанула, перабіла пальцы і пераносіцу. Кроў заліла вочы. Яшчэ адна куля трапіла ў плячо, а затым і ў шыю... На нейкі момант сьвядомасць пакінула дзяўчынку... Апрытомнела і пасунулася да дзвярэй. Нясцёрпны жар ад агню, які ўжо шумеў, як ляс у моцную бору, гнаў яе з хаты. І яна неяк выбралася, хоць нічога ўжо не бачыла...

Вера засталася жыць. Але дзённае святло для яе патухла назаўсёды. Знявечышы твар, варажыя куля пазбавіла дзяўчыну зроку.

Яе трагічны лёс — тонкая нітка ў вялізным палатне суровай народнай драмы, сатканага за гадзі ваіны з пякельных пакут мільёнаў людзей...

Перакаўшы, вылез толькі тады, калі немцы з вёскым шумам ад'ехалі, і спалённую п'яньш накрыва жалюшчым крылом мёртвай шчыльна. З абгарэлымі тварам і галавой, ваставіўшы перад сабой чорныя рукі, пайшоў насустрэч злой заваі, якая скавытала і стагнала, кідалася дракежнай пушкай у грудзі, збівала з ног, алякала скуру лютым холадам... Раз-пораз спыніўся, падымаў апухлыя ніяграбнымі пальцамі залпышыя павекі, каб паглядзець, куды ідзе... А куды ісці, не ведаў. Дзе ратавацца ад двухзюхіг вярду? І не адразу, але зразумеў, што іншага выйсця, як вяртацца ў родную вёску, у яго няма. Там сярод згарэлых хат ён можа ўсё ж знайсці нейкую схованку. Ды і немцы, разважыў стары, больш не прыедуць.

У спаленым гумне, дзе да ваіны людзі сушылі зерне, забраўся ў ацяпленую глінабітну печку. Колькі дзён і начэй пралажыў тут, то гублячы прытомнасць, то вяртаючыся да яе, нібы выплываючы з глыбокага калодзежа і зноў падаючы ў яго чорнае прадонне. А аднойчы пачуў чалавечы галасы. Адзін пазнаў адразу — гэта была дачка...

Да ваіны вёска Баканіца стала на маляўнічай паліне пасярод спрадвечнага баравога гушчару. І была тут 41 гада. Абудоваў сваю на ўзгорачку адзін толькі дзед Ахрэм. На прапанову пераехаць чвэрда адказаў: — Тут нарадзіўся, тут і дажыў сваё...

Не стала дзед Ахрэма — і вёску знялі з дзяржаўнага ўліку. Анатоль БРУЦКІ.

Жывая зямля

Лісяня і ласяня

Пачатак чэрвеня. Пасля цёплых навальнічных дажджоў расліннасць дужэ літаральна на вачах... На засеяных палатках шчодро красуе квецень рапсу, а дзьмухаўцы хоць і згубілі ярка-жоўтую прывабнасць, але ўсё яшчэ спрабуюць прыцягнуць на сябе ўвагу — напрыклад, незвычайнай пластыкай сваіх сцяблін (што, дарэчы, у іх добра атрымліваецца).

Чэрвень — час, калі маладыя дзікіх жывёл яшчэ толькі асвойваюць на зямлі. Маленькія ласі, казулі і алені, гэтак жа, як і ваўчакныя з лісянятамі, яшчэ не маюць поўнага ўяўлення пра небяспеку і могуць лёгка стаць здабычай драпежнікаў ці браканьераў. Яны яшчэ дапытлівыя і даверлівыя. А ўжо цікаўныя!

Даведаўшыся пра лісіны вывадак на схіле меліяратыўнага канала, едзем з прыяцелем не проста паназіраць за калматымі шчанюкамі — зрабіць фотаздымкі мілых жывёлак. Але нацыя спадзяванні не спраўдзіліся. Яшчэ на падыходзе да нары заўважылі лісянят, прыняўшы іх спачатку за дарослых асобін. Але дарослая ліса не будзе разгубляваць па дарозе, убачыўшы на ёй людзей. Адно з лісянят пазірала на нас з ускарыку рапсавага поля, другое разглядала нешта паблізу вады, трэцяе ляніва выглядала з каляны палыўнай дарогі. Афарбоўка і шубкі лісічак-састрычак сведчылі пра тое, што ўжо нядоўга яны будуць трымацца сваёй нары. Магчыма, маці-ліса іх ужо не апыкае (прынамсі, за два дні, праведзеныя каля лісінай нары, мы яе так і не дачакаліся). Другі дзень не прынес нам удачы ў фоталаўнянні, бо быў моцны вецер, які разносіў пахі па ўсім наваколлі. Таму, адчуўшы нашу прысутнасць, лісяняты схаваліся ў рапсавым гущары.

Спраўднім падарункам была сустрэча з ласянем, якога мы ледзь-ледзь заўважылі ў зеляніне на самай нізіцы меліяратыўнага канала. З маладога трыснягу спачатку віднелі доўгія вушы, але неўзабаве паказалася ўся яго нягэрабная постаць. Ласяня паволь рухалася ў наш бок, і нам заставалася зусім крыху пачакаць, каб разглядаць яго зблізку. Аднак вецер зноў сапсаваў нашы планы: да слыху жывёлы ён данёс шчаўкі нашых фотакamera. Ласяня імкліва ўзавалася на схіл канала і хутка знікла сярод квітнеючага рапсу.

Ад самага з'яўлення жывёлам дадзена адчуваць у чалавеку ці не першага ворага.

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.
Шаркаўшчынскі раён

Інфарм-укол

НЕ АСУДЖАЙЦЕ СЯБЕ ЗА ПАЧУЦЦІ

У псіхалогіі з'явілася паняцце «інфармацыйна перагружанасць», у якім пад інфармацыяй маецца на ўвазе не толькі моўнае, але і невербальнае ўздзеянне, а таксама ўвесь багаж ведаў, які захоўваецца ў нашай падсвядомасці. Каб дапамагчы чалавеку справіцца са стрэсамі і вярнуць страчаную цялеснасць, узнік такі кірунак, які называецца псіхатэрапеўтычным тэхнікам, якія спрыяюць аднаўленню фізічнага і псіхічнага здароўя чалавека.

У медыцыне, фізіялогіі і псіхалогіі вылучаюць становачую і адмоўную формы стрэсу, нагадае метадыст аддзела грамадскага здароўя Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Кацярына АЛЯШКЕВІЧ. Аднак, якой бы ні была прычына стрэсу, яго ўздзеянне на арганізм зняславае нервовыя клеткі, зніжае імунітэт, робіць нас схільнымі да розных фізічных захворванняў і пагражае ўзнікненнем псіхічнага расстройства. Стрэс выклікае змены ў функцыянаванні ўнутраных органаў. Гэта могуць быць нават такія сур'ёзныя змены, як інфаркт міякарда, інсульт і інш.

Кожны чалавек павінен знайсці нешта для аднаўлення сваіх сіл. Бясонніца «пракучванне прыкметы» — дрэнны настрой, плаваснасць, адчуванне, што ўсё валіцца з рук, запальчывасць, хранічная стомленасць, няпамятлівасць, бяссонніца. Астатнія прыкметы могуць быць справакаваны, скажам, яшчэ і авіямазізам. Таму ў першую чаргу трэба перакачацца, што ўсё ў парадку з фізічным здароўем.

Цяпер можна прыступіць і да псіхалагічнага ачышчэння. У час панавання камп'ютараў мы зусім забылі, што ў нас ёсць... пачуцці, і імкнёмся паводзіць сябе так, нібыта валодаем адным толькі інтэлектам. Розум — магутная сіла, але загнаны ў далёкі кут эмоцый могуць адмоўчыць, а менавіта адмоўчыць яго ў самы непатрэбны момант і выразацца на волю. Расплакацца падчас нарады з-за рэзкага слова? Такое здараецца рэдка, але прыгадайце, колькі разоў

няпрояшаныя слёзы падступалі да вачэй. Каб пазбегнуць такіх непрыемнасцяў, трэба дапусціць, што ў вас ёсць пачуцці і больш уважліва да іх прыгледзецца. Складзіце «спіс пачуццяў». Скажам, з такіх пунктаў, як «радасць», «сум», «я злююся», «я вясёлюся», «меланхолія», «агіда»... Падзяліце перажыванні на становачыя і адмоўныя. Усё ж такі для некага сум — прыемны стан, які спрыяе развагам, а нехта імкнецца яго пазбягаць. Паразважайце над вашымі адмоўнымі эмоцыямі: ад чаго яны вас абараняюць? У чым дапамагаюць?

Навучыцеся прызнавацца ў сваіх пачуццях. Памятайце, што крыўда — гэта гнеў, напраўлены ўнутр сябе, гнеў «без права голасу». Прааналізуйце непрыемную для вас сітуацыю. Гэта дапаможа не рабіць новых памылак. Ніколі не адкладвайце на доўга рашэнне сваіх праблем. Не ўтойвайце сваіх пачуццяў хоць бы ад саміх сябе, а яшчэ лепш — і ад іншых. Гаварыце пра свае пачуцці тым, на каго яны скіраваны. Не «глытайце» крытыку. Калі вам нешта не падабаецца ў саміх сабе, вызначце, што б вам хацелася змяніць. Увядзіце, што будзе, калі вы гэта зробіце. Калі гэта менавіта тое, да чаго вы імкнецца, прыступайце да змен.

Вы можаце асуджаць сябе за ўчынкi. Але ніколі не асуджайце сябе за пачуцці. Эмоцыі — адзін з важнейшых спосабаў успрымання свету і ўласнага «я». Не культывуйце пастаяннае адчуванне незадаволенасці сабой. Насуперак распаўсюджанаму меркаванню, яно зусім не з'яўляецца стымулам для развіцця. Індыйскі ўрач, філосаф і доктар

Дыпак Чопра гаварыў, што важна не толькі змагацца з хваробай — неабходна стварыць уматраць сябе хоць бы маленькі ўчастак абсалютнага здароўя і паступова пашыраць яго. Прыкiнцце, колькі разоў за дзень вы сябе адабраеце, а колькі ганьбіце. Калі ганьбіце столькі ж ці больш — значыць, вы няправільна ставіцеся да сябе.

Увядзіце, што сустрэлі знаёмага, якога вельмі рады бачыць. Прыкладна такім жа чынам выразіце сваю радасць таму, каго любіце ў лютэрцы. Скажыце аднаму з людзей: «Я люблю цябе, я прымаю цябе, я радуся таму, што я ёсць». Існуе мноства спосабаў зняця стрэсу. Часта мы пазбаўляем сябе нават незаўважна. Так, падчас стрэсу людзі звоняць блізім, сябрам, каб падзяліцца сваімі пачуццямі, эмоцыямі, расказаць аб праблемах ці радасцях. Усё таму, што слова — адзін з важнейшых спосабаў зняця стрэсу. Менавіта таму пасля такіх размоў нам становіцца лягчэй. Слова, сказанае ў патрэбны момант, можа ажывіць, сабраць свет, які, здавалася б, воль-воль разваліцца на дробины кавалкі, а слова, сказанае ў непатрэбны момант, здольнае разбурыць усё.

Пасля сказанага на павышаных тонах грубага слова, абразы чалавек халаецца за сэрца. І гэта адбываецца таму, што псіхіка адказвае на грубасць цэлым шэрагам негатыўных рэакцый: павышаецца або паніжаецца ціск, пачашчаецца сэрцабіццё, змяняецца дзейнасць многіх органаў, што спрыяе ўзнікненню некаторых хвароб. У першую чаргу, сэрца,

сасудаў, эндакрыннай сістэмы. Пяшчотнае слова ўзнімае настрой, і работа многіх органаў стабілізуецца. Вучоная даказалі, што вялікі ўплыў на нервовую сістэму чалавека аказвае рытмічнае маўленне — вершы. Яны, як правіла, маюць яркую эмоцыянальную афарбоўку, абуджаюць эмоцыі, надаюць бадзёрасці або заспакойваюць, ствараюць пэўны настрой.

На нашу поіхку ўздзейнічаюць таксама і гукі. Ёсць лекавыя, а ёсць і разбуральныя. Становачая або адмоўная энергетыка гукаў маўлення або музыка твора ўздзейнічае на ўвесь арганізм чалака — амаль да структуры клетак. Вучоная ўстанавілі, што ненарматыўная лексіка выклікае мутагенны эфект, аналагічны радыяцыйнаму апраменьванню. Так што неабходна сачыць за сваім маўленнем, вучыцца выражаць паняцці і пачуцці прыгожымі словамі.

Старажытныя грэкі казалі, што музыканае выхаванне — самая магутная зброя, паколькі рытм і гармонія пранікаюць у самыя гатаемныя глыбіні душы. Гукі высокай частаты павышаюць узровень нашай энергіі, выклікаюць радасць, добры настрой, актывізуюць мазгавую дзейнасць, палепшаюць памяць, здымаюць напружанне ў мышцах. Вельмі карысная музыка прыроды: гукі мора, леса, шум дажджу — сапраўдныя крыніцы становачых эмоцый. Спокойная класічная музыка стымулюе працэс выздараўлення. Для стабілізацыі і актывізацыі дзейнасці мазга падыходзяць творы Моцарта. Гэта могуць быць першыя і трэцяя часткі з фартапійных санат і канцэртаў, ронда з «Маленькай начной серенады». Ад галаўнога болю ратуе «Венгерская рапсодыя» Ліста, «Фідалія» Бетховена. Бяссонніцу можна лячыць суйтай «Пэр Гюнт» Грыга, «Сумным вальсам» Сібелюса, п'есамі Чайкоўскага. Гіпертонікам карысна слухаць нацюрн рэ-мінар Шапэна, «Вясельны марш» Мендэльсона і канцэрт рэ-мінар для скрыпкі Баха. Прыемная музыка спрыяе на ўздзейнічанні і на кроў. Любімай мелодыя павялічвае колькасць лімфатэцтаў у кроў, арганізму становіцца лягчэй змагацца з хваробамі. Такім чынам, музыка можа выклікаць як самыя ўзніслыя пачуцці, так і самыя цёмныя жададні.

Перш чым пачаць ратаванне навакольных і наваколя, займіцеся... сабой, экалогіяй уласнай душы, рабій спецыялісты.

Святлана БАРЫСЕНКА

Крымінал

42-гадовы жыхар Мінскага раёна вызваліўся з месцаў пазбаўлення волі, дзе адбываў пакаранне за згвалтаванне. Выршыў праз інтэрнэт пазнаёміцца з жанчынай. У размешчанай у сцэіве анкеце пра судзімасці прамаўляў...

На прапанову знаёмага неўзабаве адгукнулася 30-гадовая мінчанка. Пасля непрацяглай перапіскі абодва вырашылі сустрэцца. Месцам спаткання

ЗНАЁМСТВА ВІРТУАЛЬНАЕ, ЗЛАЧЫНСТВА — РЭАЛЬНАЕ

стала кватэра жанчыны. Сустрэліся, выпілі крыху, гаспадыня жыла купалася ў кампліментах, пакуль... Пакуль у адзін момант гоць раптам не схпіў жанчыну за горла, пачаў душыць. Патрабаваў грошы. А потым увогуле пачаў збіваць яе. У рэшце рэшт, звязавшы сваю ахвяру поясам ад яе ж халата, зламнік сам пачаў шукаць у кватэры грошы. Знайшоў 490 долараў. Забраў іх, а таксама два мабільныя

тэлефоны, пашпарт, ключы ад жылля і сышоў. Гаспадыня, як толькі змагла вызваліцца, патэлефанавала ў міліцыю. Супрацоўнікі Кастрычэніцкага РУУС сталіцы літаральна праз гадзіну ўстанавілі асобу падазронага і затрымалі яго.

Сяргей РАСОЛЬКА

Як нас дураць

КУПЛІСЯ НА ЛІПАВЫЯ ПАГРОЗЫ

Махляр з Брэста падмануў праз інтэрнэт каля 200 чалавек. Ён заражаў камп'ютары карыстальнікаў вірусам. Пры загрузцы адбывалася блакіроўка работы аперацыйнай сістэмы нібы з-за таго, што карыстальнік распаўсюдзяў парнаграфію. Вірус «пагражаў» сцерці ўсю інфармацыю, больш за тое, паведаміць у міліцыю аб распаўсюджванні парна.

Нягледзячы на бязглузdasць такой пагрозы, некаторыя карыстальнікі плацілі па 200 тысяч рублёў, якія прапаноўвалася ўнесці ў якасці штрафу. Толькі за два дні на рахунак махляра паступіла больш за 40 мільёнаў рублёў. Таму гаворка ідзе пра дзве сотні пацярпелых. Насамрэч іх можа быць больш.

Па падарэнні ў гэтай аферы затрыманы 21-гадовы жыхар Брэста, радзей судзімы. Устанавіваюцца яго саўдзельнікі.

Яна СВЕТАВА

УВАГА! ПАДАЁМ ДАКУМЕНТЫ Ў АСПІРАНТУРУ

Учреждение образования «Витебский государственный университет имени П.М. Машерова» УНП 300048868

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ на 2013 год

в соответствии с контрольными цифрами приема для получения послевузовского образования за счет средств республиканского бюджета по следующим отраслям науки и специальностям:

Организация-исполнитель	Шифр специальности	Аспирантура			
		Всего	Из них по форме получения образования		
1	3	4	5	6	7
Витебский государственный университет имени П.М. Машерова	01.01.06 — Математическая логика, алгебра и теория чисел	1	1	0	0
	01.02.04 — Механика деформируемого твердого тела	1	1	0	0
	03.02.05 — Энтомология	1	1	0	0
	05.13.18 — Математическое моделирование, численные методы и комплексные программы	3	1	2	0
	07.00.02 — Отечественная история	2	1	1	0
	10.01.01 — Белорусская литература	1	1	0	0
	10.01.02 — Русская литература	2	2	0	0
	10.02.02 — Русский язык	2	2	0	0
	13.00.02 Теория и методика обучения и воспитания	2	0	1	1
	19.00.07 — Педагогическая психология	3	2	1	0
ВСЕГО		18	12	5	1

ВГУ имени П.М. Машерова осуществляет прием в аспирантуру на обучение за счет средств республиканского бюджета по следующим отраслям науки и специальностям:

Документы для поступления принимаются с 1 августа по 30 сентября 2013 года по адресу: 210038, Витебск, Московский проспект, 33, аудитория 122а.

Подробная информация — на сайте ВГУ имени П.М. Машерова (<http://www.vsu.by> (Рубрика «Образование — аспирантура») и по телефону 8 (0212) 21 99 16 (параллельный), 8 029 296 28 82 (МТС).

Учреждение образования «Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина» УНП 200050321

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ на ДНЕВНУЮ И ЗАОЧНУЮ ФОРМЫ ПОЛУЧЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ НА ОБУЧЕНИЕ ЗА СЧЕТ СРЕДСТВ РЕСПУБЛИКАНСКОГО БЮДЖЕТА

(в соответствии с Контрольными цифрами приема для получения послевузовского образования за счет средств республиканского бюджета на 2013 год, установленными приказами ГКНТ Республики Беларусь от 06.06.2013 №221) по следующим отраслям науки и специальностям:

Отрасль науки	Шифр и наименование специальности	Форма получения образования	Количество мест
Биологические науки	03.02.01 — Ботаника	дневная	1
	10.02.01 — Белорусский язык	заочная	1
Педагогические науки	13.00.08 — Теория и методика профессионального образования	дневная	1
Психологические науки	19.00.13 — Психология развития, акмеология	дневная	1

Также осуществляется прием в аспирантуру на дневную и заочную формы получения образования, а также в форме соискательства на обучение за счет средств юридических и физических лиц по следующим научным специальностям:

01.00.00 Физико-математические науки	13.00.00 Педагогические науки
01.01.01 Вещественный, комплексный и функциональный анализ	13.00.01 Общая педагогика, история педагогики и образования
01.01.02 Дифференциальные уравнения, динамические системы и оптимальное управление	13.00.02 Теория и методика обучения и воспитания (математика)
01.01.07 Вычислительная математика	13.00.08 Теория и методика профессионального образования
03.00.00 Биологические науки	19.00.00 Психологические науки
03.01.04 Биохимия	19.00.07 Педагогическая психология
03.02.01 Ботаника	19.00.13 Психология развития, акмеология
07.00.00 Исторические науки и археология	25.00.00 Науки о Земле
07.00.02 Отечественная история	25.03.01 Физическая география и биогеография, география почв и геохимия ландшафтов
10.00.00 Филологические науки	25.03.02 Экономическая, социальная, политическая и рекреационная география
10.01.01 Белорусская литература	
10.01.02 Русская литература	
10.02.01 Белорусский язык	

Срок обучения: дневная форма — до 3 лет, заочная — до 4 лет, соискательство — до 5 лет. Прием документов для поступления в аспирантуру с 1 августа по 30 сентября 2013 года. Вступительные экзамены проводятся с 10 октября по 20 октября 2013 года.

Документы принимаются по адресу: 224016, г. Брест, бульвар Космонавтов, 21, БрГУ имени А.С. Пушкина, заведующий аспирантурой (каб. 325), телефон для справок: 21-92-43.

Дополнительная информация на сайте www.brsu.by

Установа адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў» УНП 100289132

АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР у 2013—2014 гг. У АСПІРАНТУРУ І ДАКТАРАНТУРУ з адрывам ад вытворчасці па спецыяльнасцях:

17.00.01 — тэатральнае мастацтва;
17.00.04 — выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва і архітэктура;
17.00.06 — тэхнічная эстэтыка і дызайн.

Прэтэндэнты падаюць наступныя дакументы:

- асабовы лістак па ўліку кадраў, аўтабіяграфію і два фотаздымкі памерам 4х6 см;
- спіс і копіі апублікаваных навуковых прац, вынаходніцтваў, патэнтаў (пасведчанняў на прамысловыя ўзоры);
- асобы, якія не маюць апублікаваных навуковых прац, вынаходніцтваў, патэнтаў (пасведчанняў на прамысловыя ўзоры), прадстаўляюць навуковыя даклады, рэфэраты (20—40 друк. старонак) па абранай тэме ў адпаведнасці са спецыяльнасцю;
- медыцынскую даведку (форма 086У);
- рэкамендацыю з месца працы (для асоб, якія маюць вопыт практычнай работы);
- копіі дыпламаў аб вышэйшай адукацыі, аб сканчэнні магістратуры, копіі выліск з заліковых ведамасцяў;
- копію (выліску) з працоўнай кніжкі;
- копію дакументаў аб здачы кандыдацкіх экзаменаў (пры наяўнасці ў паступаючых у аспирантуру здадзеных кандыдацкіх экзаменаў);
- копію дакумента аб прысуджэнні вучонай ступені кандыдата навук (для паступаючых у дактарантуру);
- Пашпарт, дыплом аб заканчэнні вышэйшай навукавай установы, дыплом магістра, дакументы аб здачы кандыдацкіх экзаменаў, дыплом кандыдата навук (для паступаючых у дактарантуру) прад'яўляюцца асабіста.

Колькасць бюджэтных месцаў у аспирантуры і дактарантуры Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, вызначаная на 2013 год Дзяржаўным камітэтам па навуцы і тэхналогіях загадам ад 6 чэрвеня 2013 г. № 221:

Шыфр спецыяльнасці	Аспирантура, дзённая аддзяленне	Аспирантура, заочная аддзяленне	Аспирантура, саіскальнасць	Дактарантура, дзённая аддзяленне	Дактарантура, заочная аддзяленне	Дактарантура, саіскальнасць
17.00.01 — тэатральнае мастацтва	1	0	0	1	0	0
17.00.04 — выяўленчае і дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва і архітэктура	3	0	0	0	0	0
17.00.06 — тэхнічная эстэтыка і дызайн	2	0	0	0	0	0

На 2013 год вызначаны наступныя тэрміны прыёму: прыём дакументаў з 26 жніўня па 16 верасня; уступныя экзамены з 9 кастрычніка па 25 кастрычніка; залічэнне — 1 лістапада.

Па ўсіх пытаннях звяртацца па адрасе: 220012, г. Мінск, вул. Сурганова, 14а, памешчанне галерэй «Акадэмія».

Тэлефон: 8 017 331 69 79, Галак Уладзімір Анатольевіч, метадыст навукова-даследчага аддзела.

ИЗВЕЩЕНИЕ
Государственное производственное объединение «Минскстрой»
 доводит до сведения дольщиков и заинтересованных лиц О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНЫЕ ДЕКЛАРАЦИИ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ НЕЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ объекта «Жилой район Масюковщина. Микрорайон Масюковщина-3. Жилой дом № 13 по генплану» в г. Минске,
 опубликованные в газете «Звезда» от 22 марта 2011 года № 52, от 21 июня 2012 года № 118:
 Ожидаемый ввод в эксплуатацию нежилых помещений, расположенных во 2 – 9 пусковых комплексах объекта (жилого дома) – 01 сентября 2013 года.
 Дополнительные соглашения о переносе сроков окончания строительства будут заключаться в кабинете 105 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А.
 Генеральный директор *Н.В. Милошевский*

ИЗВЕЩЕНИЕ
Государственное производственное объединение «Минскстрой»
 доводит до сведения заинтересованных лиц О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЫХ ПОМЕЩЕНИЙ объекта «Жилой район Масюковщина. Микрорайон Масюковщина-6. Жилой дом № 17 по генплану» в г. Минске,
 опубликованную в газете «Звезда» 7 июня 2012 года:
 Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений № 8, № 26, № 29, № 106, № 114, № 115, № 118, № 120, № 126, № 135, № 140, № 146, № 149 без учета выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет – 9 773 431 руб. – на 1-комнатные квартиры; 9 442 763 руб. – на 2-комнатные квартиры; 9 112 094 – на 3-комнатные квартиры.
 Генеральный директор *Н.В. Милошевский*

Извещение о проведении 17 июля 2013 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ»

Предмет торгов № 1 – здания и сооружения бывшего оздоровительного лагеря «Солнечный круг» (сведения о продаваемом имуществе)
 спальный корпус № 1, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6930; спальный корпус № 2, площадь – 106,8 кв. м, инв. номер 620/С-6931; спальный корпус № 3, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6932; спальный корпус № 4, площадь – 106,8 кв. м, инв. номер 620/С-6933; спальный корпус № 5, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6934; спальный корпус № 6, площадь – 106,8 кв. м, инв. номер 620/С-6935; спальный корпус № 7, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6936; спальный корпус № 8, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6937; спальный корпус № 9, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6938; спальный корпус № 10, площадь – 106,8 кв. м, инв. номер 620/С-6939; спальный корпус № 11, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6940; спальный корпус № 12, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6948; спальный корпус № 13, площадь – 98 кв. м, инв. номер 620/С-6949; спальный корпус № 14, площадь – 98 кв. м, инв. номер 620/С-6950; спальный корпус № 15, площадь – 107 кв. м, инв. номер 620/С-6951; дом начальника лагеря, площадь – 60,3 кв. м, инв. номер 620/С-6952; туалет № 1, площадь – 29,2 кв. м, инв. номер 620/С-6953; туалет № 2, площадь – 29,2 кв. м, инв. номер 620/С-6954; здание туалета № 3, площадь – 29,2 кв. м, инв. номер 620/С-6955; здание умывальника № 1, площадь – 26,6 кв. м, инв. номер 620/С-6956; здание умывальника № 2, площадь – 26,6 кв. м, инв. номер 620/С-6957; здание умывальника № 3, площадь – 26,6 кв. м, инв. номер 620/С-6958; общежитие № 1, площадь – 71,2 кв. м, инв. номер 620/С-7010; общежитие № 2, площадь – 70,2 кв. м, инв. номер 620/С-7011; здание медпункта, площадь – 46,3 кв. м, инв. номер 620/С-7012; домик сторожевой, площадь – 45,9 кв. м, инв. номер 620/С-7014; здание летней эстрады, площадь – 34,5 кв. м, инв. номер 620/С-7015; здание склада для хранения моющих средств, площадь – 5,8 кв. м, инв. номер 620/С-7016; здание склада, площадь – 256,7 кв. м, инв. номер 620/С-7017; овохехранилище, площадь – 62,5 кв. м, инв. номер 620/С-7019; здание склада продуктов, площадь – 121,9 кв. м, инв. номер 620/С-7020; склад хозяйственный, площадь – 120,9 кв. м, инв. номер 620/С-7035; кинозал, площадь – 293,5 кв. м, инв. номер 620/С-7036; здание туалета № 4, площадь – 29,2 кв. м, инв. номер 620/С-7037; насосная, площадь – 10,8 кв. м, инв. номер 620/С-7038; умывальник № 4, площадь – 26,6 кв. м, инв. номер 620/С-7039; здание общежития, площадь – 248,5 кв. м, инв. номер 620/С-7040; здание котельной, площадь – 93,7 кв. м, инв. номер 620/С-7041; здание столовой, площадь – 726,9 кв. м, инв. номер 620/С-7042; здание летней кухни, площадь – 29,7 кв. м, инв. номер 620/С-7043; здание пожарного поста, площадь – 22,8 кв. м, инв. номер 620/С-7045; здание туалета кирпичного, площадь – 3,6 кв. м, инв. номер 620/С-7046; здание умывальника, площадь – 2 кв. м, инв. номер 620/С-7048; здание овохехранилище № 2, площадь – 51 кв. м, инв. номер 620/С-7049; здание теплицы, площадь – 116,5 кв. м, инв. номер 620/С-7049; здание котельной, площадь – 131 кв. м, инв. номер 620/С-7050; здание бани с террасой, площадь – 74,2 кв. м, инв. номер 620/С-7079; сооружение сети водопровода, инв. номер 620/С-24195; сооружение сети теплоснабжения, инв. номер 620/С-24206; сооружение башня водонапорная, инв. номер 620/С-24209; сооружение артезианская, инв. номер 620/С-24205; сооружение ограждение территории, инв. номер 620/С-24207; сооружение башня водонапорная, инв. номер 620/С-24214; сооружение ограждение санитарной зоны, инв. номер 620/С-24203; сооружение отстойник, инв. номер 620/С-24215; сооружение молниотвод №1, инв. номер 620/С-24200; сооружение молниотвод № 2, инв. номер 620/С-24201; сооружение молниотвод № 3, инв. номер 620/С-24198; сооружение молниотвод № 4, инв. номер 620/С-24208; сооружение фонари (24 шт.), инв. номер 620/С-24197; сооружение фонари круглые (12 шт.), инв. номер 620/С-24210; сооружение асфальтобетонное покрытие, площадь 931,5 кв. м, инв. номер 620/С-24204; сооружение уличное освещение, инв. номер 620/С-24213; сооружение пожарный водоем 10 м куб., инв. номер 620/С-24211; сооружение аллея, площадь 1796 кв. м, инв. номер 620/С-24199; сооружение спортивная площадка, площадь 494 кв. м, инв. номер 620/С-24202; сооружение пожарный водоем 10 м куб., инв. номер 620/С-24212; сооружение забор деревянный, инв. номер 620/С-24216.
 Площадь земельного участка – 8,5975 га, кадастровый номер 6222828000030000001, срок аренды – 98 лет
 Местонахождение продаваемого имущества – Минская область, Дзержинский район, Негорельский с/с, окопо деревни Логовицы
 Начальная цена – 3 800 000 000 белорусских рублей с учетом НДС
 Сумма задатка – 380 000 000 белорусских рублей

Предмет торгов № 2 – капитальные строения бывшего пионерского лагеря «Пралеска» (сведения о продаваемом имуществе)
 здание овохехранилища, площадь – 169 кв. м, инв. № 622/С-26572; здание склада продуктов, площадь – 96,7 кв. м, инв. № 622/С-26573; здание контрольно-пропускного пункта, площадь – 36,8 кв. м, инв. № 622/С-26574; здание ледника, площадь – 91,3 кв. м, инв. № 622/С-26575; здание складов вещевого, площадь – 101,4 кв. м, инв. № 622/С-26576; здание столовой, площадь – 459,5 кв. м, инв. № 622/С-26577; штаб 1-этажный, площадь – 195 кв. м, инв. № 622/С-26578; казарма 2-этажная, площадь – 479,3 кв. м, инв. № 622/С-26581; казарма 3-этажная, площадь – 1743,1 кв. м, инв. № 622/С-26582; здание склада 1-этажного, площадь – 143,1 кв. м, инв. № 622/С-26583
 Площадь земельного участка 2,7894 га, кадастровый номер 625484202601000062
 Местонахождение продаваемого имущества – Минская область, Столбцовский район, Новокословский с/с, п. Новокосово
 Начальная цена – 2 200 000 000 белорусских рублей с учетом НДС
 Сумма задатка – 220 000 000 белорусских рублей

Продавец имущества – **ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ», ул. Руссиянова, д. 4, пом. 9а/09, 220141, г. Минск.**
 Организатор торгов – **УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 2200030, г. Минск.**
 Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.
 Торги проводятся в соответствии со стст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ», утвержденным организатором торгов.
 К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внешне задаток, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также предоставившие организатору торгов в установленный срок следующие документы:
 заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копия свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копия устава (для юридических лиц); копия платежного поручения о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.
 Заявитель, желающий участвовать в торгах по нескольким предметам торгов, вносит задаток в размере, установленном для предмета торгов с наибольшей начальной ценой.
 Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583.
 Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона и включает НДС. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.
 Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона.
 Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).
 Торги проводятся **17 июля 2013 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **21.06.2013 по 15.07.2013 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.
Телефоны для справок: (017) 327-48-36 – (УП «Минский городской центр недвижимости»); (0177) 75-49-39, (029) 664-77-97 (ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ»).

ИЗВЕЩЕНИЕ
о проведении 25 июля 2013 года аукциона по продаже в частную собственность земельного участка для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома в аг. Большие Мотыкалы Мотыкальского сельского Совета Брестского района

№ лота	Местоположение земельного участка и кадастровый номер земельного участка	Характеристика участка	Площадь, га	Начальная (стартовая) стоимость земельного участка, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (руб)	Целевое назначение земельного участка
1	аг. Большие Мотыкалы, ул. Восточная	Участок свободен от застройки, не имеет ограничений	0,1626	21403918	2140400	4791852 рубля + расходы по возмещению проведения аукциона в СМИ согласно акту выполненных работ	Для строительства и обслуживания жилого дома

Аукцион будет проводиться **25 июля 2013 г. в 10.00** по адресу: **аг. Б. Мотыкалы, ул. Центральная, 6 (здание сельисполкома).**
 Для участия в аукционе необходимо подать заявление об участии в аукционе, копию платежного поручения, удостоверяющего внесение задатка на расчетный счет Мотыкальского сельисполкома № 3600213060056 в филиале 100 ОАО «АСБ Беларусбанк» код 246, г. Брест, УНП 200676206. Назначение платежа 4901, залог в размере 10% от начальной цены земельного участка, документ (паспорт), удостоверяющий личность покупателя.
 Заявления для участия в аукционе принимаются по адресу: **аг. Б. Мотыкалы, ул. Центральная, 6 (здание сельисполкома) с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. Последний срок подачи заявления – 17.07.2013 года до 17.00.**
 Контактные телефоны: **94 91 36, 94 91 35, 94 95 41.**

К сведению акционеров ОАО «Универсам Рига»:
Наблюдательный совет ОАО «Универсам Рига» сообщает о проведении очередного общего собрания акционеров, которое состоится **29 июля 2013 года в 13.00, СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:**
 1. О результатах работы Общества за 1-ое полугодие 2013 года.
 2. О выплате дивидендов.
 Место проведения – **торговый центр «Рига»: г. Минск, ул. Сурганова, 50.**
 Акционерам необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность, представителю акционера – доверенность. Регистрация участников собрания с 12.30 до 13.00.
 УНП 100299678 *Наблюдательный совет*

ОАО «Лукомльэнергомонтаж», расположенное по адресу: **г. Новолукомль, Витебская область, Лукомльское шоссе, 8, тел. 02133 60273; 02133 38338**
ОБЪЯВЛЯЕТ О ПОКУПКЕ АКЦИЙ
 Полное наименование, местонахождение эмитента, акции которого приобретаются: ОАО «Лукомльэнергомонтаж».
 Цель приобретения акций, определенная общим собранием акционеров: для аннулирования и последующего уменьшения уставного фонда в целях сокращения их общего количества.
 Категория приобретаемых акций: простые (обыкновенные) акции.
 Количество приобретаемых акций: 10 000 штук.
 Цена, по которой приобретаются акции: 30 000 рублей за одну Акцию.
 Место заключения договоров купли-продажи акций: г. Новолукомль, Витебская область, Лукомльское шоссе, 8.
 Дата начала и окончания срока представления предложения акционеров о продаже акций: с 1 июня 2013 г. по 31 сентября 2013 г.
 Дата начала и окончания совершения сделок купли-продажи акций: с 01 июля 2013 г. по 31 октября 2013 года.
 УНП 30007939

Утерянную квитанцию 1-СВ № 3980067 считать недействительной.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ЧПУ «Молодечненский пищевой комбинат» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущества в здание:
ЛОТ № 1: (в комплексе) – административное здание, инвентарный номер 630/С-1936, общей площадью 366,4 кв.м; административное здание, инвентарный номер 630/С-6352, общей площадью 345,8 кв.м; здание пиломатериалов, инвентарный номер 630/С-1935, общей площадью 350,6 кв.м; арматурный цех, инвентарный номер 630/С-16781, общей площадью 635,5 кв.м; здание стальной цеха, инвентарный номер 630/С-16783, общей площадью 442,5 кв.м; здание гаража, инвентарный номер 630/С-16786, общей площадью 816,7 кв.м; здание склада, инвентарный номер 630/С-4730, общей площадью 401,8 кв.м (далее – Объекты).

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 64200000003000591, по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Либаво-Роменская, 153.
 Площадь земельного участка – **2,0142 га** (предоставлен продавцу на праве постоянного пользования).
На земельном участке имеются ограничения прав в использовании – охранный зона линии электропередачи, площадью 0,0166 га.
 Часть указанного недвижимого имущества сдается в аренду (сведения об арендаторах можно получить у организатора аукциона).
Начальная цена с НДС – 3 967 744 573 бел. руб.
Задаток 10% от начальной цены (396 774 000 бел. руб.), перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012108260016; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на р/с: в евро (EUR) – 3012108260032; в долларах США (USD) – 3012108260029; в российских рублях (RUB) – 3012108260045; в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».
 Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объекты производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звезда» от 05.06.2013.
Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by.
 Аукцион состоится **27.06.2013** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **26.06.2013** до 12.00 по указанному адресу.
Тел.: (8017) 224-61-34, (8029) 102-21-17.

Информация о застройщике:
 «Приорбанк» Открытое акционерное общество, юридический адрес и местонахождение: 220002, г. Минск, ул. В. Хоруужей, 31-А. Зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 12.07.1991 г., регистрационный № 12.
 Режим работы: понедельник–четверг с 8³⁰ до 17³⁰, пятница с 8³⁰ до 16³⁰, обед с 12³⁰ до 13³⁰, выходные дни – суббота, воскресенье, государственные праздники и праздничные дни.
Застройщиком получены:
 - свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельных участков и возникновения права на него от 28.03.2013 № 500/1109-4607; от 28.03.2013 № 500/1109-4608; от 28.03.2013 № 500/1109-4609; от 28.03.2013 № 500/1109-4610; от 01.04.2013 № 500/1109-4622; – решение Мингорисполкома от 31.01.2013 № 147 «Об изъятии, предоставлении земельных участков, разрешении строительства и внесении изменений в решения Мингорисполкома»; – решение Мингорисполкома от 14.02.2013 № 341 «Об изъятии, предоставлении земельных участков, разрешении строительства и о внесении изменений в решения Мингорисполкома»; – решение Мингорисполкома от 28.02.2013 № 457 «Об изъятии, предоставлении земельных участков, разрешении строительства»; – проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке государственную экспертизу, заключение РУП «Госстройэкспертиза по г. Минску» от 16.11.2009 № 1762-5/09 и от 02.03.2012 № 55-15/12; – приказ «Приорбанк» ОАО об утверждении проектно-сметной документации от 03.05.2012 № 114; – разрешение на организацию строительства от 19.04.2013 № 2-207Ж-014/13, выданное инспекцией департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску; – договор строительного подряда № 107 от 28.03.2013;
Информация о проекте:
Наименование проекта: Строительство группы жилых домов не повышенной комфортности в квартале улиц Корш – Саблина – Л. Беды – Белинского – Восточной. Дом № 2 по генплану (I очередь строительства).
Местонахождение объекта: Объект находится в Советском районе города Минска в квартале улиц Корш – Саблина – Л. Беды – Белинского – Восточной.
Цель проекта строительства: строительство двадцатизэтажного жилого дома.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Характеристика объекта:
 Жилой дом № 2 по генплану – односекционное 20-этажное здание. Наружные стены из ячеистых блоков толщиной 400 мм, внутренние несущие монолитные стены толщиной 160 мм и монолитные плоские перекрытия толщиной 200 мм. Внутрквартирные перегородки из стеновых блоков ячеистого бетона толщиной 100 мм.
 На первом этаже располагаются помещения товарно-материальных запасов, комнаты консьержа, кладовая уборочного инвентаря, электрощитовая, помещение для локальной вычислительной сети и кабельного телевидения.
 Общее число квартир 118, в том числе:
 - однокомнатные – 39 шт.;
 - двухкомнатные – 40 шт.;
 - трехкомнатные – 38 шт.;
 - четырехкомнатная – 1 шт.
 Общая площадь квартир:
 Однокомнатных от 52.36 до 61.72 кв. м кв.;
 Двухкомнатных от 67.52 до 79.30 кв. м кв.;
 Трехкомнатных от 87.01 до 90.96 кв. м кв.;
 Четырехкомнатной 125.85 кв. м кв.
 Дом оборудован лифтами, мусоропроводом. Крыша плоская с внутренним водостоком. Окна – из ПВХ профиля с двухкамерными стеклопакетами. Остекление лоджий – из алюминиевого профиля со стеклом.
 В жилом доме предусмотрена установка пожарных автономных извещателей;
 - Вентиляция – естественная;
 - Электрооснащение – поквартирная разводка электропроводки с установкой электросчетчиков;
 - Холодное и горячее водоснабжение – стояки с приборами учета, установка и подключение унитаза, выводы для кухни и ванны;
 - Отопление – двухтрубная система отопления с установкой радиаторов и счетчиков учета тепла для каждой квартиры;
 - Телефонизация, радиификация, телевидение – поквартирная разводка.
 Внутренняя отделка только мест общего пользования (общие коридоры, лифтовые, лестничные пролеты, входные группы).
 Внутренняя отделка жилых помещений: стены, потолки, полы – без чистовой отделки.
 Дверные блоки: наружные – металлические; межквартирные деревянные; межкомнатные – не устанавливаются.
 После завершения строительно-монтажных работ на прилегающей территории будет выполнено благоустройство и озеленение.
Сроки строительства:
 Начало – 15 апреля 2013 г.
 Окончание – 31 декабря 2014 г.
Заключение договоров долевого строительства:
 Договоры долевого строительства заключаются на следующие квартиры:

квартира	Количество
Однокомнатные	6
Двухкомнатные	11
Трехкомнатные	13

Прием заявлений на участие в долевом строительстве будет осуществляться через 7 календарных дней после опубликования проектной декларации по адресу: г. Минск, ул. Сурганова, 41, пом. 204, ЧРУП «Агентство недвижимости «Ризлт-Экспресс». Прием заявлений осуществляется до момента набора их необходимого количества. Если претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и «Приорбанк» ОАО вправе заключить договор с другим претендентом.
Цена объектов долевого строительства
 Формирование стоимости метра квадратного производится на основании сводного сметного расчета с учетом затрат застройщика.
 Стоимость строительства квартиры составляет 1 450 (одна тысяча четыреста пятьдесят) долларов США за один метр квадратный.
Условия заключения договоров долевого строительства
 1. При заключении договора участник долевого строительства вправе выбрать квартиру соответствующей площади из имеющихся свободных квартир, предложенных застройщиком для заключения договоров на момент заключения договора.

2. Первоначальный взнос для всех категорий участников долевого строительства составляет не менее 20% от стоимости квартиры (цены договора) и должен быть внесен не позднее 1 месяца с момента заключения договора долевого строительства.
 При единовременном внесении 100% стоимости квартиры (цены договора) в течение 1 месяца с момента заключения договора для всех категорий участников долевого строительства стоимость 1 квадратного метра составляет – 1 350 долларов США.
 Скидки для всех категорий граждан, заключающих договоры долевого строительства, составляют:
 - при единовременном внесении 80% стоимости квартиры (цены договора) в течение 1 месяца с момента заключения договора для всех категорий участников долевого строительства стоимость 1 квадратного метра составляет – 1 370 долларов США.
 - при единовременном внесении 50% стоимости квартиры (цены договора) в течение 1 месяца с момента заключения договора для всех категорий участников долевого строительства стоимость 1 квадратного метра составляет – 1 400 долларов США.
Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме
 Состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после его ввода в эксплуатацию: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и вентиляционные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие конструкции, сантехническое, электрическое и иное оборудование, находящееся за пределами жилых (или) нежилых помещений, но обеспечивающее их деятельность, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания, поступают в собственность Дольщиков, если финансирование этих объектов осуществлялось Дольщиками и передается Застройщиком товариществу собственников.
 Срок действия декларации – до опубликования новой проектной декларации, которая отменяет действие опубликованной ранее.
Информация по объекту долевого строительства и условиям заключения договоров можно получить в ЧПУ «АН «Ризлт-Экспресс», по адресу: г. Минск, ул. Сурганова, 41, пом. 204, ЧРУП «Агентство недвижимости «Ризлт-Экспресс» или по телефону: 8(017)292-42-19.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ ПО ОБЪЕКТУ

«Многоэтажный жилой дом со встроенными объектами торгового-общественного назначения и многоуровневой гараж-стоянкой № 3 по генплану по пр. Дзержинского в границах пр. Дзержинского – ул. Шорса – ул. Железнодорожной – пер. Разинского – пер. 1-го Извозного» (1-я очередь, без строительства ТП №40.6 по генплану), опубликованную в газете «Звезда» 17.12.2011 года, газете «Роспубліка» 25 ноября 2011 года»

Застройщик: Общество с дополнительной ответственностью «Ай-рон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100070331.
 Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, проспект Победителей, дом 89, корпус 2, помещение 10, каб. 18, 41. **Тел. 8 (017) 216 00 09.**
Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются 1-, 2-, 3-комнатные квартиры.
 Стоимость 1 кв.м. 1-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 600 (одна тысяча шестьсот) долларов США, при 100% единовременной оплате 1 550 (одна тысяча пятьсот пятьдесят) долларов США.
 Стоимость 1 кв.м. 2-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 550 (одна тысяча пятьсот пятьдесят) долларов США, при 100% единовременной оплате 1 500 (одна тысяча пятьсот) долларов США.
 Стоимость 1 кв.м. 3-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 450 (одна тысяча четыреста пятьдесят) долларов США, при 100% единовременной оплате 1 400 (одна тысяча четыреста) долларов США.
 По соглашению сторон оплата за объект долевого строительства производится дольщиком поэтапно в соответствии с графиком платежей. По соглашению сторон дольщику может быть предоставлена скидка.
 УНП 100070331

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ ПО ОБЪЕКТУ

«Строительство двух 19-этажных многоквартирных жилых домов со встроенными объектами торгового-общественного назначения в квартале улиц Ржавкевая – ул. Проектируемая №1 – Проектируемая № 2 в жилом районе Лебяжий», опубликованную в газете «Звезда» 05.01.2013 года.

Застройщик: Общество с дополнительной ответственностью «Ай-рон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100070331.
 Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, проспект Победителей, дом 89, корпус 2, помещение 10, каб. 18, 41. **Тел. 8 (017) 216 00 09.**
Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются 1-, 2-, 3-, 4-комнатные квартиры.
 Стоимость 1 кв.м. 1-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 550 (одна тысяча пятьсот пятьдесят) долларов США.
 Стоимость 1 кв.м. 2-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 450 (одна тысяча четыреста пятьдесят) долларов США, при 100% единовременной оплате стоимость 1 400 (одна тысяча четыреста) долларов США.
 Стоимость 1 кв.м. 3-комнатных и 4-комнатных квартир при оплате в рассрочку 1 400 (одна тысяча четыреста) долларов США, при 100% единовременной оплате стоимость 1 350 (одна тысяча триста пятьдесят) долларов США.
 По соглашению сторон, оплата за объект долевого строительства производится дольщиком поэтапно в соответствии с графиком платежей. По соглашению сторон дольщику может быть предоставлена скидка.
 УНП 100070331

Гарадскія паданні

Шарм... крывінальнага Мінска

Мінск дарэвалюцыйны, Мінск савецкі, Мінск ваенны... А якім быў горад паміж дзвюма савецкімі войнамі? Экскурсагод Павел Махінаў, натхніўшыся творами вядомага пісьменніка і кантрабандыста Сяргея Пясецкага, стварыў незвычайны маршрут. Губляючыся ў рэальны і прыдуманых падзеях, мы прайшлі шляхамі мінскіх злучэнцаў 80—90-гадовай даўніны.

Адзін з мінскіх дамоў-камун.

Чамадан кантрабандыста

Павел Махінаў сустрэў экскурсантаў у стылізаваным строі махляра-інтэлігента-пралетарыя 1920—1940-х гадоў. У адпаведнасці з вобразам, твар паўпрыкрываў капялюш, на руках былі пальчаткі з абрэзанымі пальцамі, а ў руках — чамадан.

Сяргей Пясецкі апісваў Мінск у творах «Багам ночы роўня», «Яблычак», «Плян у я ваченца», «Ніхто не даць нам выбаўнення», «Кяханак Вялікай Мядзведзіцы», «Пяты этап», — абвясціў Павел, вобраз якога дапаўняла гаворка, расцягнутая на жаргонны манер. — Усе гэтыя творы зараз перакладаюцца на беларускую і рускую мовы, ёсць у кнігарнях Мінска. Кошт — каля 100 тысяч беларускіх рублёў. Можна зрабіць праз мяне замову — прывязу кантрабанды з-за мяжу.

Першай кропкай экскурсіі стаў ЦУМ — пляцоўка, дзе сёння можна купіць фактычна ўсё. Але, паведаміў Павел, у той час, калі Мінск быў разбураным прыфрантавым горадам, жыхары пакуталі ад недахопу прадуктаў харчавання, не кажучы ўжо пра прадметы раскошы. Рынкі былі пустыя. Кіло солі абменьвалі на кіло цукру ці масла. Месячная аплата рабочага не хапала на адзін прыстойны абед. Каб выжыць у такіх цяжкіх умовах, рэчы неабходна было дзесьці даставаць. І тут на першы план выходзілі кантрабандысты, пра якіх Сяргей Пясецкі ведаў не па чутках. Сам пісьменнік быў польскім шпіёнам і таксама займаўся кантрабандай: пераходзіў са вешку мяжу, усталяваную паводле Рыжскай мірнай дамовы, і з Ракава пастаўляў тавары ў Мінск, Дзяржынск, Бабурыск і іншыя памежныя гарады.

Адчыніўшы цыркавым жэстам чамадан, Павел пачаў перлік:

— У кантрабандыстаў можна было знайсці... ружы для жанчын, трымайце, — дастаў з чамадана кветку і працягнуў яе дзючынку з экскурсантаў. Наступныя прадметы таксама «прайшлі» наглядную дэманстрацыю. — Добры алкаголь і спецыяльныя бікляжкі, якія іншы раз выратоўвалі ад стрэлаў у сэрца. Для таго, каб

перасячы мяжу, неабходны быў ножык, добры бінокль — каб убачыць чырвонаармейцаў ці міліцыянераў. Пастаўлялі прэзерватывы, добры тытунь у партсігарах, трубка, цукар, шакалад. Акрамя таго, у кантрабандыста было самае важнае на той момант — розная валюта.

— У Цыпы, — апавёў экскурсагод, — можна было задаволіць любы інтарэс: купіць фальшывыя і сапраўдныя долары (за дваццаць фальшывых давалі шэсць сапраўдных), набыць пашпарт любой краіны, какаін і морфій, здабыць неабходныя для крадзяжу і злчынства прылады.

— А за што ж усё куплялі, калі не было грошай? — спытала экскурсанта.

— Ведаецце, шляхі знайсці можна, — разважліва адказаў Павел. — Можна на што-небудзь абмяняць. Вось, напрыклад, гадзіннік у вас добры...

Бандыцкая Камароўка

Акрамя кантрабандыстаў, Мінск міжваенных часоў насялялі і бандыты. «Другі мінскі

бандыт» (па словах Паўла, першым быў легендарны Менск), якога звалі Камар, жыў у раёне сённяшняй Белдзяржфілармоніі. Вядома, што на месцы, дзе цяпер віруе Камароўскі рынак, раней было балота. Натуральна, там вадзілася шмат камароў, і некаторыя звязваюць назву рынку з крылатымі крывасмокамі. Але Павел мяркуе, што назва Камароўкі пайшла менавіта ад мянушкі злодзея, які валадарыў тут.

У Мінск з'яжджались злучыны з усёй былой Імпэрыі: былі тут «прафесіяналы» з Адэсы, Варшавы, Масквы, Кіева, Ростова, Петраграда, Вільні. Вышэйшы свет бандытаў, якія жылі на Камароўцы, быў прадстаўлены такімі персанажамі, як Аляксандр Баран, Ясь Нацвіч, Грозны Ажура, Піліп Лысы, Піліп Жардоня, Янэк Залатыя Зубы, Казік Марэцкі... Сябе яны называлі «клавішнікамі і далінярамі», бо лічылі сваё «мастацтва крадзяжу» вельмі далікатным і вытанчаным.

За філармоніяй, дзе сёння пралягае бульвар імя Мулявіна, знаходзіўся цесны і крывы Бондарскі завулак. На той час гэта была апошняя вуліца дзікага мінскага прадмесця — Камароўкі.

— Хадзіць сюды ноччу было вельмі небяспечна, бо вас маглі папросту... прырэзаць, — паведаміў Павел, зрабіўшы асаблівы націск на апошнім слове.

Бандыты жылі ў драўляных хатах і багацце напаказ не выстаўлялі, а хавалі ўсе свае «чорныя справы» ў Камароўскім балоце.

Ахвярай такіх «спраў» часта становілася яўрэйская малочная крама, якая знаходзілася на месцы сучаснага салона «Ю Рашэ». Сталічныя зладзеі лічылі, што ўсе яўрэі аб-

рабоваюць простых людзей, таму нападалі на іх крамы. Уяўляючы сябе «робін гудамі», бандыты імкнуліся пазбавіць заможных ад іх багацця і рэдаць яго бедным — гэта значыць, сабе.

З іншага боку, некаторыя яўрэі, акрамя таго, што займаліся законным бізнесам, вялі і «цёмную» дзейнасць. Таму часта злучыны былі вымушаны з імі супрацоўнічаць. Адным з іх быў Цыпа, які жыў на Нямізе.

На месцы, дзе цяпер віруе Камароўскі рынак, раней было балота. Натуральна, там вадзілася шмат камароў, і некаторыя звязваюць назву рынку з крылатымі крывасмокамі. Але Павел мяркуе, што назва Камароўкі пайшла менавіта ад мянушкі злодзея, які валадарыў тут.

— У Цыпы, — апавёў экскурсагод, — можна было задаволіць любы інтарэс: купіць фальшывыя і сапраўдныя долары (за дваццаць фальшывых давалі шэсць сапраўдных), набыць пашпарт любой краіны, какаін і морфій, здабыць неабходныя для крадзяжу і злчынства прылады.

Калі прыйшлі «таварышы»...

Калі да ўлады прыйшлі большавікі, яны сутыкнуліся з праблемай жылля. Булгаўскі Воланд казаў, што масквіцкі сапавала жыллёвае пытанне. Тое самае можна было сказаць і пра мінчан. Павел Махінаў прывёў статыстыку:

— У 1922 годзе ў Мінску пражывала толькі 102 тысячы чалавек. У 1935 годзе — ужо 200 тысяч, а ў чэрвені 1941 года — каля 300 тысяч чалавек.

Адпаведна, трэба было забяспечыць усіх гэтых людзей жыллём. Таму ў той час «чорных» трэба было будаваць дамы-камуны. Адзін з такіх дамоў стаў чарговай кропкай нашага кантрабандна-бандыцкага маршруту. Сёння ён стаіць уздоўж проспекта Незалежнасці, недалёка ад плошчы Якуба Коласа. Апроч гэтага, дамы-камуны ў Мінску захававаліся ў раёнах Інстытута культуры і Траецкага прадмесця. Павел распавёў:

— Цэны на жыллё ў дамах-камунах былі наступныя: для рабочых, якія атрымлівалі менш за 20 рублёў, арэнда складала 5,5 капейкі за квадратны метр. Для тых, хто

атрымліваў 50 рублёў, жыллё каштавала 18 капеек. Для нэпманаў арэндная плата была яшчэ вышэйшай.

Акрамя будаўніцтва дамоў-камун, жыллёвае пытанне вырашалася і куды больш проста. — Паводле Пясецкага, высяленне «буржуаў» з патрэбных памяшканняў рабілася такім чынам, што апошніх адпраўлялі ў вязніцу, а пасля — на Камароўку для знішчэння (цяпер гэта раён парку Дружбы народаў). Затым улады маглі «ачысціць» жылло ад срэбра, золата і ўсяго каштоўнага, а пасля за вялікі хабар аддаць жыллё таму, хто яго дамагаўся.

Спачатку бандыты не маглі нават уявіць сабе такога развіцця падзей і з нецярпеннем чакалі прыходу новай улады.

— «Прыйдучы «таварышы» — новае жыццё пачнецца! Красці не трэба будзе, кожнаму працу дадуць, усё будзе жыццё ў шчасці!», — працягваў Павел Махінаў бандыцкія спадзяванні.

Але «таварышы» прынеслі свае парадкі, зусім неспрыяльныя для злучынцаў. Зладзейскі свет стаў ахвярай улады большавіцкай структуры, а шарм міжваеннага Мінска знік пад цяжарам дыктатуры пралетарыята.

Дзяця СЕРАДЗЮК. Фота аўтара

У кантрабандыстаў можна было знайсці ўсё.

Байкерскі рэкорд на міжнародным злёце

На віцебскай плошчы Перамогі (дарэчы самай вялікай у нашай краіне) можна было убачыць адначасова больш за 300 байкераў з розных краін.

Матацыклісты прыехалі ў суправаджэнні супрацоўнікаў ДАІ. Пакуль калона паварочвала на плошчу, пешаходы чакалі хвілін пяць. Улічваючы такую вялікую колькасць байкераў на плошчы, можна сказаць, быў пастаўлены незвычайны рэкорд. Некаторыя матацыклісты можна смела было параўнаць з «каналай» на колах: скураное шырокае і доўгае ўтульнае крэсла, на якім вельмі зручна можна пераадолець і тысячы кіламетраў. І такія матацыклісты больш нагадваюць творы сучаснага мастацтва. А пры гэтым жа яны яшчэ і едуць! Ды як!

Гэтая падзея адбылася ў рамках правядзення міжнароднага трохдзённага злёту, які прайшоў пад Віцебскам. Цікава, што месцам збору байкераў з розных краін стала Лысяя гара, што недалёка ад вёскі Малья Лётцы. Арганізаван злёт віцебскі міжнародны мотаклуб Road Dogs («Сабакі дарог»).

— Злёт стаў традыцыйным і сёлета праводзіцца ў трэці раз. На момант нашай размовы да нас ужо прыехалі больш за 200 чалавек з розных куткоў Беларусі, Расіі... Летась у злёце бралі ўдзел прадстаўнікі 8 краін: Беларусі, Латвіі, Літвы, Эстоніі, Фінляндыі і іншых. Прыкладна 1 тысяча чалавек з 27 клубоў, — расказаў нашаму карэспандэнту Ілья Забалотнікаў, віцэ-прэзідэнт міжнароднага мотаклуба Road Dogs.

Карэспандэнт «Звязды» пабыў на Лысай гары. Падчас правядзення злёту тут кіпела байкерскае жыццё. Удзельнікі, самым старэйшым з якіх ужо «за 50», паставілі палаткі. Байкеры

Фота Віктара ІНКАРЭВА.

спявалі пад гітару, расказвалі аб сваіх дарожных прыгодах. Тут былі і жанчыны, і дзеці. Цэлыя сем'і байкераў на некалькі дзён «прапісаліся» на жывапісным берэзе рэчкі Шэвінка. «Кантрольна-прапускны пункт» пры ўездзе ў лагер байкераў, парадак і чысціня ў месцы правядзення злёту прыемна ўразілі.

Падчас правядзення злёту байкеры бралі ўдзел у розных «спецыфічных» конкурсах: на самую марудную язду, на падыманне рухавіка і гіры вагой 32 кілаграмы. Паказалі сваю сілу яны і ў армрэслінгу. Удзельнікі злёту і госці убачылі «байкерскі феерверк» і нават стрэлтыз.

Сёлета байкеры Віцебшчыны распачалі чарговы сезон паездкаў з Віцебска ў Полацк і Наваполацк. Прабег, як растлумачылі арганізатары, з'яўляўся ў добрым сэнсе «пірам» руху байкераў і бясцелнай язды на матацыкле. Дарэчы, у ДАІ канстатууюць, што менавіта байкеры — члены зарэгістраваных клубоў — самыя законапаласлухныя, не парушаючы правы паводзін на дарогах і заўсёды дапамогчы тым, хто спыніўся з-за праблем з аўто, матацыклам.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Лысяя гара (Віцебскі раён) — Віцебск

Ведай нашых!

БЕЛАРУСКІ ВЫРАТАВАЛЬНІК — ЛЕПШЫ Ў СВЕЦЕ

Выратавальнік з Віцебска Ілья Верамеенка на чэмпіянаце свету сярод нацыянальных маладзёжных каманд па пажарна-выратавальным спорце паказаў найлепшы вынік у пераадоленні 100-метровай паласы з перашкодамі: хлопец прабег дыстанцыю ўсяго за 15,83 секунды. Ён жа стаў сярэбраным прызёрам у складзе зборнай каманды Беларусі ў эстафеце 4х100 метраў, у бавым разгортванні ад мотапомпы і ў агульнакамандным заліку чэмпіянату свету.

Самы хуткі выратавальнік — маладшы сяржант унутранай службы, служыць у ПАВЧ № 2 Чыгуначнага раёна Віцебскага гарадскога аддзела па надзвычайных сітуацыях.

Другі чэмпіянат свету сярод нацыянальных маладзёжных каманд па пажарна-выратавальным спорце нядаўна праходзіў у расійскім Яраслаўлі. У ім бралі ўдзел зборныя з Беларусі, Балгарыі, Казахстана, Латвіі, Расіі і Чэхіі. Прыемна, што беларускія выратавальнікі выступілі дастойна. Вінуем!

Аляксандр ПУКШАНСКІ

Advertisement for 'Организация ЗАКУПИТ' (Organization 'BUY') offering wholesale purchase of 3 tons of chilled pork. Contact: 8 (044) 7888 503.

1862 год

1862 год — быў выдадзены першы нумар газеты «Мужыцкая праўда» — першай нелегальнай рэвалюцыйна-дэмакратычнай газеты на беларускай мове. Выданне створана і выдавалася на Гродзеншчыне К. Каліноўскім, Ф. Ражанскім і В. Урублеўскім. Мела невялікі фармат у выглядзе лістку і даволі значны тыраж. Распаўсюджвалася ў Беларусі, Літве і Латвіі. Газета вызначалася вострай сацыяльнай прапагандысцка-агітацыйнай скіраванасцю. Атрыкулы будаваліся ў форме гутаркі. Разгледжаны пераважна пытанні зямлі і волі, палітычнай і сацыяльна-эканамічнай няроўнасці. Газета паслядоўна выступала з крытыкай царскага маніфесту 1861 года, адзначаючы, што народу патрэбен не маніфест, а рэальная свабода. Адстойвала правы беларускага народа самастойна вырашаць свой лёс, атрымліваць адукацыю, выдаваць кнігі на роднай мове. Закранала пытанні існавання розных канфесій. Выйшла 7 нумароў.

1928 год

1928 год — нарадзіўся (вёска Чыкалавічы Брагінскага раёна Гомельскай вобласці) Гаўрыла Харытанавіч Вашчанка, жывапісец, педагог, прафесар (1980), заслужаны дзея мастацтваў Беларусі (1977), народны мастак Беларусі (1988). Працуе ў галіне станковага і манументальнага жывапісу, акварэлі, у жанрах сюжэтна-тэматычнай карціны, партрэта, пейзажа, нацюрморту. У творах зяртаецца да тэм глыбокага грамадзянскага зместу, патрыятызму, любові да радзімы. Шэраг карцін прысвяціў падзеям мінулага, гістарычным асобам. Стварыў партрэты грамадскіх дзеячаў, асветнікаў, пісьменнікаў. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1987), узнагароджаны медалём Ф. Скарыны (1995). Міжнародны біяграфічны цэнтр у Кембрыджы (Англія) прысудзіў маста-

Здарэнне

Снарады ў металаломе

У вагоне з металаломам у цэху Беларускага металургічнага завода знойдзены артылерыйскія снарады, паведаміў у Міністэрстве ўнутраных спраў Беларусі. «У Жлобіне ў вагоне з металаломам у цэху «БМЗ» знойдзены 63 артылерыйскія снарады часоў Вялікай Айчыннай вайны», — казалі ў МУС. Снарады аб'яшчоджаны групай размініравання в/ч 5527.

Кар. БЕЛТА

Факт

Выдадзены другі том Вялікага гістарычнага атласа Беларусі

Пра гэта рэдакцыя паведамілі ў прэс-службе Дзяржаўнага камітэта па маёмасці. Планацца, што гэты нацыянальны фаліант будзе выдадзены ў чатырох тамах.

Другі том цалкам прысвечаны часу існавання Рэчы Паспалітай. Атлас складаецца з пяці раздзелаў, дзе гаворыцца пра ваенна-палітычны падзеі, сацыяльна-эканамічнае развіццё і дэмаграфічную сітуацыю на тэрыторыі Беларусі ў той час. Адзін з раздзелаў прысвечаны духоўнаму жыццю грамадства, развіццю культуры, адукацыі і рэлігійным канфесіям. Істотную частку атласа складае падборка рэпрадукцый старажытных карт. Галоўным дакументам тут з'яўляецца Генеральная карта «Беларускіх зямлі ў канцы XVIII стагоддзя» на 51 старонцы.

Гісторыка-геаграфічны паказальнік мае асноўныя звесткі пра 22 тысячы населеных пунктаў. Другі том атласа стаў значна большым і параўнаў з першым і мае 352 старонкі.

Першапачатковы масавы тыраж другога тома Вялікага гістарычнага атласа Беларусі складае 1000 экзэмпляраў. Сама кніга трапіць у продаж ужо ў ліпені.

Сяргей КУРКАЧ

СЁННЯ

Table with weather data for the month of June, including sunrise and sunset times for Minsk, Vitebsk, Mогілёў, and Grodno.

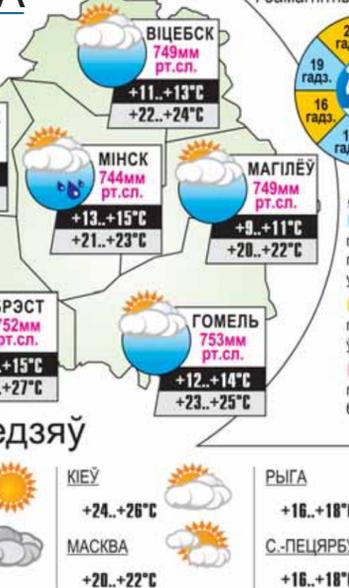

МЕСЯЦ

Поўня 23 чэрвеня. Месяц у сусор'і Скарпіёна. Імяныны: Пр. Валерыі, Марыі, Багдана, Маркела, Фядота, К. Бянігіны, Фларэнціны, Багдана, Міхала, Рафала.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Памяняў жанчыну. І зноў эlegantны, добры і ядрэнна зарабляю. На вяселлі адзін мужык устае з-за стала і з усёй сілы б'е суседу ў вуха. — За што?! — Усяллем — вяселлем, а пачынаць камусьці трэба!

Якія словы я часцей за ўсё кажу падчас лекцыі? Вы не павярцеце: «Мурзік, пайшоў вон!»

Калі госці доўга не сыходзяць, я дастаю 12 велізарных альбомаў з сямейнымі фотаздымкамі. Звычайна на другім альбоме людзі пачынаюць пазіраць на гадзіннік, а на чацвёртым раптам успамінаюць, што трэба пакарміць котку, зрабіць з дзеці хатняе заданне — ды і наогул, заўтра на уставаць.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Publication information for 'ЗВЯЗДА' newspaper, including contact details, subscription rates, and a list of editorial board members.